

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA**

Evidenčné číslo: 16300/I/2011/0013697846

**OCHRANA TRHOVÝCH SUBJEKTOV PRI POSKYTOVANÍ SLUŽIEB
REKREAČNÉHO KÚPELNÍCTVA**

Diplomová práca

2011

Bc. Štefánia Krivjančinová

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
OBCHODNÁ FAKULTA**

**OCHRANA TRHOVÝCH SUBJEKTOV PRI POSKYTOVANÍ
SLUŽIEB REKREAČNÉHO KÚPEĽNÍCTVA**

Diplomová práca

Študijný program: Manažment cestovného ruchu

Študijný odbor: 6314 8 00 Cestovný ruch

Školiace pracovisko: Katedra služieb a cestovného ruchu

Školiteľ: doc. Ing. Darina Eliašová, PhD.

Bratislava 2011

Bc. Štefánia Krivjančinová

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval(a) samostatne a že som uviedol (uviedla) všetku použitú literatúru.

Dátum: 15.4.2011

.....

POĎAKOVANIE

Touto cestou by som sa chcela poďakovať svojej diplomovej vedúcej doc. Ing. Darine Eliašovej, PhD. za pomoc, odborné vedenie, rady a pripomienky pri vypracovaní mojej diplomovej práce.

ABSTRAKT

KRIVJANČINOVÁ, Štefánia: *Ochrana trhových subjektov pri poskytovaní služieb rekreačného kúpeľníctva*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Obchodná fakulta; Katedra služieb a cestovného ruchu. – Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Darina Eliašová, Phd. – Bratislava: OF EU, 2011, 58 s.

Cieľom záverečnej práce je zamerať sa na problematiku predbežnej, priebežnej a následnej ochrany subjektov na strane ponuky a na strane dopytu na trhu rekreačného kúpeľníctva. Práca je rozdelená do piatich kapitol.

Prvá kapitola je venovaná úvodu do problematiky a uvádza autorov, ktorí sa danou témou zaoberajú a taktiež základné pojmy ako rekreácia, rekreačné kúpeľníctvo a wellness.

V ďalšej kapitole je rozoberaná celková ochrana trhu rekreačného kúpeľníctva, spôsoby ochrany a ich hodnotenie na strane ponuky a na strane dopytu.

Tretia kapitola obsahuje postup, akým bola diplomová práca písaná, čiže metodiku práce.

Štvrtá kapitola opisuje jednotlivé akvaparky a termálne kúpaliská, uvádza zákony, ktoré sa vzťahujú na ochranu poskytovateľov a prijímateľov na trhu rekreačného kúpeľníctva a vyvodzuje z toho závery.

Záverečná kapitola hodnotí súčasný stav celkového zabezpečenia ochrany na Slovensku štátnymi inštitúciami a právnymi normami, ako aj úroveň poskytovaných služieb na trhu rekreačného kúpeľníctva a zdôvodňuje potrebu jeho ochrany.

ABSTRACT

KRIVJANČINOVÁ, Štefánia: *Market subjects protection by providing recreational spa services*. – University of Economics in Bratislava. Faculty of commerce; Department of services and tourism. – Supervisor: doc. Ing. Darina Eliašová, Phd. – Bratislava: OF EU, 2011, 58 p.

The aim of the thesis is provisional, processing and follow protection issue of subjects on the supply and demand side at the market of recreational spa. The work is divided into five chapters.

First chapter presents authors, who are interested in this issue. The chapter also contains basic terms such as recreation, recreational spa and wellness.

Next chapter deals with the protection of market as a whole, with the ways of protection and its evaluation on supply and demand side.

Third chapter presents the methodology of work, i.e. writing process of this work.

Next chapter describes the various aquaparks and thermal spas, introduces laws relating to the protection of providers and recipients at the market of recreational spa and concludes.

The last chapter evaluates the current state of the overall provision of protection in Slovakia by state institutions and laws. It also evaluates grade of services at market of recreational spa and justifies the protection need.

Obsah

ÚVOD.....	1
1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ	3
1.1 CHARAKTERISTIKA SLUŽIEB V CESTOVNOM RUCHU	3
1.2 SLUŽBY V CESTOVNOM RUCHU	5
1.3 REKREÁCIA.....	9
2 CIEĽ PRÁCE.....	13
3 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA	14
4 VÝSLEDKY PRÁCE	15
4.1 TRH SLUŽIEB V OBLASTI REKREAČNÉHO KÚPEĽNÍCTVA A JEHO OCHRANA	15
4.2 TERMÁLNE KÚPALISKÁ NA SLOVENSKU	16
4.3 AKVAPARKY NA SLOVENSKU	31
4.4 OCHRANA NÁVŠTEVNÍKOV	36
4.5 OCHRANA AKVAPARKOV A TERMÁLNYCH KÚPALÍSK.....	42
5 DISKUSIA	52
ZÁVER	57
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV	59

ÚVOD

Slovensko je pomerne bohatá krajina na prírodné liečivé pramene a termálne pramene. Nie nadarmo sa o Slovensku vraví, že svoje more má pod zemou. Popri klasických liečebných kúpeľoch začínajú vznikať na našom území voľnočasové centrá s plaveckými bazénmi a vodné parky, ktoré slúžia aj ako prevencia proti chorobám, aj ako odľahčenie stresu, povzbudenie relaxácie a regenerácie a načerpanie novej energie.

Novým a dnes už aj neodmysliteľným prvkom v rámci areálu akvaparkov a termálnych kúpalísk je aj wellness. Vodný svet, ktorý si tieto kúpaliská vybudovali, je vhodný tak ako pre deti, tak aj pre mužov a ženy. Sú tu zahrnuté bazény s množstvom detských atrakcií, masážne centrá a rôzne druhy športových ihrísk.

Pri strete záujmov ponuky a dopytu dochádza ku vzájomnému, obojstrannému kontaktu, jedna strana vplýva na druhú, či už pozitívne, alebo negatívne. Subjekty na strane ponuky predstavujú prevádzkovatelia akvaparkov a termálnych kúpalísk a subjektami na strane dopytu sú návštevníci, klienti či zákazníci. V súvislosti s týmito vzťahmi, ktoré by mali zabezpečiť spokojnosť na oboch stranách, a v súvislosti s problémami, ktoré môžu spôsobiť, je potrebná ich ochrana. Tá vyplýva zo všeobecnej ochrany trhu.

Diplomová práca je zameraná na spôsoby, akými sa poskytovatelia služieb na trhu rekreačného kúpeľníctva chránia voči poškodzovaniu a ohrozeniam zo strany klientov či návštevníkov, prípadne trhu, aj to, ako jednotlivým situáciám predchádzajú. Ide teda o preventívnu, priebežnú a následnú ochranu. Nevyhnutnou súčasťou práce je taktiež sledovanie potreby určitého zabezpečenia ochrany návštevníkov, ktorí predstavujú na trhu služieb rekreačného kúpeľníctva prijímateľov a rovnako majú právo sa voči prevádzkovateľom, či prípadnému poškodzovaniu z ich strany chrániť.

V súvislosti s touto problematikou sa diplomová práca venuje najmä zákonom, vyhláškam a normám, podľa ktorých sa riadia jednotliví prevádzkovatelia a zároveň je tu zahrnutý aj návštevný poriadok, ktorý by mali dodržiavať osobitne klienti. Ďalej v diplomovej práci uvádzame možné spôsoby ujmy, ku ktorým návštevníci či prevádzkovatelia akvaparkov a termálnych kúpalísk môžu dôjsť.

Prvá kapitola – súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí predstavuje úvod do problematiky a uvádza autorov, ktorí sa danou témou zaoberajú. V prvej časti sú najskôr charakterizované služby, s ktorými sa stretávame v cestovnom ruchu a ktoré sú dnes už jeho nevyhnutnou súčasťou. Z toho vyplývajú aj pojmy ako rekreácia, rekreačné kúpeľníctvo a wellness, ktorý sa v súčasnosti stáva trendom a výrazne sa dostáva do popredia žiadaných služieb cestovného ruchu.

V druhej kapitole – cieľ práce je stanovený základný a jednotný cieľ diplomovej práce, ktorým je problematika celkovej ochrany subjektov na trhu rekreačného kúpeľníctva a čiastkové ciele, ktoré predstavujú spôsoby ochrany a ich hodnotenie na strane ponuky a na strane dopytu. Ciele nakoniec vyúsťujú do jednotného záveru.

Metodika práce a metódy skúmania ako tretia kapitola obsahuje postup, akým bola diplomová práca písaná.

Ďalšia kapitola s názvom výsledky práce sa zaoberá základnými charakteristikami akvaparkov a termálnych kúpalísk – ich poloha, počet bazénov, atrakcie, ktoré sa nachádzajú v areáli, doplnkové služby pre deti aj dospelých a v neposlednom rade aj ubytovacie a stravovacie služby. Tento opis jednotlivých kúpalísk spočíva v lepšom pochopení a následnej snahe o adekvátne zabezpečenie ich ochrany. Štvrtá kapitola sa zaoberá aj konkrétnymi vyhláškami, zákonmi a nariadeniami vlády v oblasti ochrany subjektov na trhu rekreačného kúpeľníctva, návštevným poriadkom kúpalísk a sú tu spomenuté aj štátne inštitúcie vstupujúce do oblasti tejto ochrany. Priamo ide o Vyhlášku Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 72/2008 o podrobnostiach o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská, ďalej o Nariadenie vlády SR č. 252/2006 Z.z. o podrobnostiach o prevádzke kúpalísk a podrobnostiach o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a Zákon č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Záverečná kapitola – diskusia hodnotí súčasný stav celkového zabezpečenia ochrany na Slovensku štátnymi inštitúciami a právnymi normami. Zároveň hodnotí úroveň a kvalitu poskytovaných služieb na trhu rekreačného kúpeľníctva a zdôvodňuje potrebu jeho ochrany.

1 SÚČASNÝ STAV RIEŠENEJ PROBLEMATIKY DOMA A V ZAHRANIČÍ

Na zabezpečenie ochrany poskytovateľov tak ako aj prijímateľov služieb rekreačného kúpeľníctva existujú v Slovenskej republike právne normy. Napríklad o predpisoch pre kvalitu vody termálnych kúpalísk a akvaparkov hovorí zákon č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 72/2008 o podrobnostiach a požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu na kúpaliskách, a taktiež je to samotný prevádzkový poriadok jednotlivých termálnych kúpalísk a akvaparkov. Okrem právnych noriem vstupujú do oblasti tejto ochrany aj štátne inštitúcie. Ide o inštitúcie ako napríklad Slovenská obchodná inšpekcia, Úrad verejného zdravotníctva.

To, či sa v zahraničí problematikou ochrany trhových subjektov pri poskytovaní služieb rekreačného kúpeľníctva zaoberá nejaký autor, sme nezistili. Na Slovensku sa tejto téme venuje docentka Darina Eliašová a profesorka Ľudmila Novacká. Pre lepšie pochopenie si najskôr definujme služby a ich význam pre cestovný ruch.

1.1 Charakteristika služieb v cestovnom ruchu

Charakteristika služieb v cestovnom ruchu vychádza zo všeobecnej charakteristiky služieb. Služby sú výsledky ekonomickej činnosti ľudí, ktoré majú nehmotný charakter, spotrebovávajú sa v momente, kedy sa vyrobili a sú určené na uspokojovanie potrieb.

Služby nie je možné jednotne definovať, zahŕňajú široké množstvo aktivít, pri ktorých jedna strana poskytuje úžitok druhej strane.

Služby majú určité špecifiká (všeobecné a špeciálne):

Všeobecné znaky:

- nemateriálnosť – znamená, že služby nie je možné vopred vyskúšať,
- pomínelosť – nemožnosť skladovania služieb, odloženia a ich následnej spotreby,
- neoddeliteľnosť – znamená, že služby sa v momente svojej produkcie ihneď spotrebujú, potrebná je prítomnosť poskytovateľa služby a taktiež zákazníka,

- variabilita – služba je pri každom poskytnutí odlišná, dôležité je kto, kedy a kde službu poskytuje.

Postupne sa zo všeobecných vlastností vyvinuli aj špeciálne znaky, ktoré indikujú, že ide o službu:

- časová a miestna viazanosť služby na primárnu ponuku – základné prvky ponuky sú lokalizované na určité miesto a očakávajú, že zákazník príde, aby služby mohol využiť (hotely a reštaurácie akvaparkov a termálnych kúpalísk),
- komplexnosť a komplementarita služieb cestovného ruchu – zákazník spotrebúva nielen jednotlivé služby, ale aj ich rozličné variácie a kombinácie, výsledkom čoho sú komplexné balíky služieb – packages. Služby v balíku sú komplementárne a navzájom sa podmieňujú (ponuka all inclusive),
- mnohodorový charakter služieb – znamená, že v ekonomike sa poskytujú služby rôzneho charakteru (informačné, ubytovacie, stravovacie, dopravné).
- dynamika a sezónnosť dopytu po službách v cestovnom ruchu – dopyt a jeho dynamika je ovplyvnený najmä sezónnosťou (v prípade akvaparkov a termálnych kúpalísk však sezónnosť nie je dôležitým faktorom, keďže mnohé z nich sú v prevádzke celoročne), meniacimi sa trendmi, atraktivnosťou cieľovej destinácie. Sezónnosť služieb závisí od sociálnych a prírodných činiteľov (v zime lyžovačka, v lete pobyt pri vode),
- nevyhnutnosť informácií o službách – keďže zákazník nemá možnosť službu vopred vyskúšať a rozhoduje sa len na základe odporúčaní, dôveryhodnosti podnikateľského subjektu a iných faktorov, je nevyhnuté, aby poskytovatelia prinášali a sprostredkovali čo najviac informácií o ponúkaných službách a ich kvalite (letáky, prospekty, brožúry, katalógy).

1.2 Služby v cestovnom ruchu

V cestovnom ruchu rozlišujeme tieto druhy služieb:

1. *Informačné služby* – činnosti zamerané na šírenie objektívnych a pravdivých informácií o cieľových destináciách, o podnikoch a objektoch cestovného ruchu a o službách. Účastník cestovného ruchu vyžaduje informácie:
 - a) v mieste trvalého bydliska (komerčné zdroje – propagácia, výstavy a veľtrhy, verejné zdroje - tlač, televízia, rozhlas, internet, mediálne nosiče – DVD, VHS, osobné alebo sprostredkované skúsenosti – od priateľov a známych, cestovateľské časopisy a turistický sprievodcovia – bedeker, katalógy zájazdov a pobytov),
 - b) počas cestovania (smerové tabule ktoré nás upozorňujú na cieľové miesta, symboly upozorňujúce na objekty cestovného ruchu),
 - c) v cieľovom mieste (Návštevník si pred príchodom do cieľovej destinácie vytvoril určitý obraz na základe získaných informácií. Tu získava ďalšie informácie, ktoré poskytuje miestna turistická informačná kancelária a ktorej poslaním je poskytovanie komplexných informácií o významných miestach, turistických atraktivitách a službách vrátane propagačných a informačných materiálov).
2. *Dopravné služby* – zabezpečujú prepravu účastníkov cestovného ruchu z miesta ich bydliska do cieľového miesta a s tým bezprostredne súvisiace služby ako poskytovanie informácií o dopravnom spojení, rezerváciu miest, úschova a preprava batožiny. Cestovný ruch kladie na dopravu viaceré požiadavky:
 - a) kapacita a frekvencia dopravy – je schopnosť dopravy zabezpečiť prepravu účastníkov do cieľového miesta a späť v objeme a čase zodpovedajúcom dopytu.
 - b) smer prepravy – znamená prispôbiť dopravné trasy a hustotu dopravnej siete do tých cieľových miest, ktoré sú atraktívne z hľadiska cestovného ruchu a po ktorých je dopyt.
 - c) rýchlosť prepravy – znamená schopnosť v čo najkratšom čase prepraviť účastníkov cestovného ruchu do cieľového miesta alebo späť, aby podstatnú časť voľného času mohli venovať kultúrnym, športovým aktivitám, odpočinku.

- d) bezpečnosť a pohodlie dopravy – znamená vytvoriť pri dlhšie trvajúcich cestách v dopravných prostriedkoch podmienky na účelné využívanie času, napríklad možnosť sledovať okolitú krajinu, podmienky na prenocovanie, stravovanie, rozptýlenie.
- e) cena prepravy – dopravný prostriedok významne vplýva na cenu prepravy.
3. *Ubytovacie služby* – ubytovacie zariadenie je budova, priestor alebo plocha, kde sa verejnosti za úhradu poskytuje prechodné ubytovanie a s ním spojené služby, napr. stravovanie, informácie, kultúrne a spoločenské vyžitie. Ubytovacie zariadenia sa podľa vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 277/2008 rozdeľujú na základe klasifikačných znakov do kategórií, ktoré určujú druh ubytovacieho zariadenia:
- Hotel
 - Botel
 - Penzión
 - Apartmánový dom
 - Turistická ubytovňa
 - Chatová osada
 - Kemping
 - Táborisko
 - Ubytovanie v súkromí
4. *Stravovacie služby* – stravovanie má v cestovnom ruchu významné postavenie, ktoré sa zvyčajne spája s ubytovaním vo vlastných ubytovacích zariadeniach alebo prostriedkoch. Všade na svete je členenie gastronomických zariadení veľmi rozmanité. V našich podmienkach sa v praxi vžíla nasledujúca špecializácia zariadení spoločného stravovania:
- Reštaurácia
 - Motorest
 - Jedáleň so samoobsluhou
 - Denný bar
 - Pizzeria
 - Hostinec, bufet, bistro
 - Kaviareň
 - Vináreň
 - Piváreň
 - Nočný bar, disko klub, biliard
5. *Športovo-rekreačné služby* – tieto služby poskytujú športovo-rekreačné zariadenia, ktoré sú súčasťou vybavenosti cieľových miest, čím sa zabezpečuje efektívnejšie využívanie ubytovacích, pohostinských a ďalších zariadení cestovného ruchu. Tieto služby majú dvojaký charakter:

- a) univerzálny – služby možno poskytovať od prírodných podmienok (fitnescentrum, krytý bazén),
 - b) sezónny – poskytovanie služieb je podmienené prírodnými podmienkami (kúpanie v jazere, lyžovanie).
6. *Kultúrno-spoločenské služby* – objekty kultúrno-spoločenských služieb sú:
- a) kultúrno-historické objekty – hrady, zámky, kaštiele, architektonické pamiatky, technické pamiatky, archeologické náleziská, skanzeny, pamätníky, bojiská, objekty ľudovej architektúry.
 - b) kultúrne a osvetové zariadenia – múzeá a galérie, kiná, divadlá, zoologické a botanické záhrady, koncertné sály, kultúrne domy, knižnice, čítarne, planetária, lunaparky.
 - c) spoločenské a zábavné zariadenia – kaviareň, disco bar.
- Dynamickú zložku ponuky kultúrno-spoločenských služieb tvoria organizované podujatia, napríklad folklórne slávnosti, jarmoky, výstavy a veľtrhy.
7. *Kúpeľné služby* – súvisia s existenciou kúpeľných zariadení využívajúcich výskyt prírodných liečivých zdrojov, ktoré ovplyvňujú zameranie kúpeľnej liečby. Základnou súčasťou kúpeľných služieb je kúpeľná liečba, ktorou sa má dosiahnuť zlepšenie zdravotného stavu. Kúpeľné služby predstavujú služby:
- a) zdravotnícke – prehliadky a vyšetrenia, liečebný režim,
 - b) ubytovacie,
 - c) stravovacie,
 - d) kultúrno-spoločenské, športové.
8. *Kongresové služby* – sú určené špeciálnej cieľovej skupine – účastníkom kongresových podujatí, vzdelaným ľuďom s potrebou stretávať sa a vzdelávať sa, vymieňať si informácie a obohacovať svoje poznanie.
- Medzi kongresové podujatia patria semináre, školenia, kolokviá, okrúhle stoly, konferencie, sympóziá, kongresy, zjazdy.
- Pri príprave kongresových podujatí je dôležitá spolupráca medzi:
- a) usporiadateľom – odborná alebo vedecká inštitúcia, ktorá zabezpečuje odborný program, tlač kongresových materiálov a nábor – zabezpečenie účastníkov odbornej verejnosti.

b) realizátorom – môže ním byť kongresový hotel alebo kongresové centrum ktoré zabezpečuje recepcnú službu, pred a po kongresové podujatia, tlmočenie, sprievodcovské služby.

9. *Sprostredkovateľské služby* – sa poskytujú prostredníctvom organizačného článku sprostredkovateľa, ktorý v cestovnom ruchu môže byť cestovná kancelária, turistická informačná kancelária a cestovná agentúra.

Služby cestovných kancelárií delíme na:

a) sprostredkované – rezervácia miest v dopravných prostriedkoch, predaj dopravných cenín, rezervovanie ubytovacích a stravovacích služieb, zmenárenské služby, poisťovacie služby, predaj zájazdov a pobytov iných cestovných kancelárií za províziu.

b) vlastné – informačné a poradenské služby, propagačné služby, organizovanie zájazdov, pobytov, výletov, sprievodcovské a animačné služby, organizovanie kongresových podujatí, organizovanie poľovníckej turistiky.

10. *Sprievodcovské služby* – sú to osobné služby spojené so sprevádzaním skupín alebo jednotlivých účastníkov cestovného ruchu, starostlivosťou o dodržiavanie dohodnutého programu, štandardu služieb a poskytovaní informácií za úhradu. Sprievodcovské služby poskytujú rôzne kategórie sprievodcov ako sprievodca cestovnej kancelárie, sprievodca po kultúrno-historických pamiatkach a objektoch, sprievodca po jaskyniach, miestny sprievodca a horský sprievodca.

11. *Animačné služby* – sú typické pre termálne kúpaliská a akvaparky a predstavujú oživenie, rozveselenie, zaoberanie sa respektíve aktívne využívanie voľného času alebo organizovanie a aktívne vykonávanie rozličných činností. Je tu nevyhnutné rozlišovať medzi animačnými aktivitami pre deti a mládež a pre dospelých. Animačné činnosti v cestovnom ruchu sú tieto:

a) športové a pohybové činnosti – športové činnosti v interiéri a exteriéri,

b) spoločenské a zábavné činnosti – diskotéka, karneval, súťažný a zábavný program, návšteva jarmoku, folklórneho festivalu, skanzenu, tanečný večer,

c) vzdelávacie a poznávacie činnosti – prednáška, divadelné predstavenia, výchovný koncert, diskusný večer, zoo, botanická záhrada, exkurzie v podniku,

d) tvorivé činnosti – maľovanie, kreslenie, ručné práce, modelovanie, fotografovanie,

- e) dobrodružné činnosti – prenocovanie pod stromom, nočný pochod, hľadanie pokladu, piknik, táborový oheň, extrémne športy,
- f) meditatívne činnosti – cvičenie jogy, masáž, rozhovory a recitácie¹.

Všetky uvedené služby majú pre cestovný ruch nesmierny význam a ich ponuka sa postupne vyvíja, inovuje a zlepšuje. Vznikli na základe rôznorodých a neustále sa zvyšujúcich nárokov a potrieb zákazníkov, spotrebiteľov, teda prijímateľov služieb, tráviť svoj voľný čas v rámci rekreácie či už aktívne alebo pasívne, odreagovať sa od každodenného života a načerpať nové sily.

1.3 Rekreácia

Pojem rekreácia pochádza zo slov re- (latinská predpona), čo znamená opäť, znovu a kreácia, čo znamená tvorba, výtvor, výsledok činnosti. Samotné slovo rekreácia = osvieženie, občerstvenie, oddych, odpočinok. V podstate ide o odpútanie sa od bežných každodenných povinností. Je to činnosť, kedy človek môže a chce urobiť niečo pre svoje zdravie, oddýchnuť si či zabaviť sa, zmeniť miesto či zašportovať si. V prvom rade je však jeho cieľom zrekreovať, zrelaxovať a zregenerovať svoje telo či svoju myseľ.

Rekreácia sa dá chápať ako aktívna činnosť, napríklad bicykel, turistika, horolezectvo, vodné športy, cvičenie, či pasívna činnosť, napríklad oddych pri vode, opekačky, prechádzky, výlety, wellnes, návšteva múzea, divadla, kina, pri využívaní voľného času.

Rekreácia je nevyhnutná pre budovanie a udržiavanie zdravých komunít. Prispieva tiež ku kultúrnemu bohatstvu, rôznorodosti a kvalite životného štýlu. Zahŕňa všetky individuálne alebo skupinové aktivity, vykonávané väčšinou v prírodnom, vonkajšom prostredí.

Rekreácia je o aktivitách, zábave a skúsenostiach, ktoré si človek ľubovoľne určuje sám, no u niektorých ľudí ide jednoducho o odpočinok či meditáciu. Tieto aktivity sú zvyčajne vykonávané vo voľnom čase a produkujú pocity pohody, naplnenia, radosti, uvoľnenia a spokojnosti. Predstavujú príležitosť vyjadriť kreativitu, dosahovať a vytvárať nové veci a mať dobrý pocit z ich uskutočňovania. Rekreácia je aj príležitosť spoznať nových ľudí

¹ ORIEŠKA, J.: Služby v cestovnom ruchu. Praha: Idea Servis, 2010, s. 22-29.

a zároveň sa tešiť celému radu sociálnych, kultúrnych a fyzických aktivít. Rekreačia a voľný čas sú dôležité, pretože ide o terapeutické osvieženie tela a mysle.

V súčasnosti sa v rámci rekreácie a trendov, či životného štýlu vyformoval nový pojem – rekreačné kúpeľníctvo.

Rekreačné kúpeľníctvo

Pod pojmom rekreačné kúpeľníctvo rozumieme činnosť akvaparkov a termálnych kúpalísk a s nimi spojené služby. Na rozdiel od kúpeľnej liečby, ktorá prebieha pod lekársnym dohľadom, termálne kúpaliská a akvaparky sa využívajú na relax a okrem toho majú aj priaznivé účinky na základe termálnej a mineralizovanej vody. Termálne kúpaliská a akvaparky vznikli na základe zásob podzemných minerálnych vôd, ktorých má Slovensko hojne a mnohé z nich majú liečivé účinky. Geologická stavba nášho územia spôsobuje to, že mnohé pramene sú vo veľkej miere využívané jednak na kúpeľnú liečbu, jednak na rekreačné kúpanie. Mnohé termálne kúpaliská majú celoročnú prevádzku aj napriek tomu, že sa nachádzajú v blízkosti hôr. Tradičné kúpanie v bazénoch je doplnené o vodné a športové atrakcie a wellnes svety².

Keďže nároky klientov sa každým rokom zvyšujú, prevádzkovatelia akvaparkov a termálnych kúpalísk prichádzajú s inováciami, novými, či vylepšenými službami, ktoré sú neodmysliteľnou súčasťou činnosti týchto kúpalísk.

Služby spojené s rekreačným kúpeľníctvom

Termálne kúpaliská a akvaparky neponúkajú svojim klientom len tradičné kúpanie v bazénoch, ale aj komplexnú ponuku doplnkových služieb. Pri bazénoch nesmie chýbať určitý druh občerstvenia, či už vo forme bufetov, predajných stánkov alebo reštaurácií. Zákazník si môže vybrať zo širokej ponuky fast – foodov, kaviarní, sladkých pochutín až po klasicky pripravované jedlá v reštaurácii. Keďže termálne kúpaliská a akvaparky sa v poslednom období stali najnavštevovanejšími lokalitami v oblasti cestovného ruchu a to

² Slovenská agentúra pre cestovný ruch: Top Slovensko. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenská Grafia, a.s., 11/2008, s. 37

nielen domácimi, ale aj zahraničnými klientmi, začali v ich areáloch vyrastať ubytovacie zariadenia, najčastejšie hotely.

Pre zatriktívnenie pobytu na týchto druhoch kúpalísk sa prevádzkovatelia snažia vyvolať čo najpríjemnejšie pocity svojich klientov rôznymi formami rozptýlenia a zábavy. Či už ide o športovo-rekreačné aktivity (plážový volejbal, futbal, minigolf, stolný tenis, lezenie na lane, rybolov), kultúrno-spoločenské programy (diskotéky, laserové šou), animačné programy pre deti (plavecké kurzy, kreatívny kútik, nafukovací hrad) a dospelých (akvaerobik), tobogány alebo wellness. Súčasťou wellness svetov sú masáže, sauny, perličkové kúpele, zábaly, skrášľovacie procedúry, pobyty v soľnej jaskyni alebo aj služby zdravotného charakteru. Pojem wellness je v súčasnosti spájaný najmä so zdravým spôsobom života a životným štýlom.

Wellness

Pojem wellness je slovo zložené z dvoch anglických slov – well being – dobre sa cítiť a fitness – telesná kondícia, telesné zdravie. V súčasnosti neexistuje jednotná a jednoznačná definícia pojmu wellness. Ľudia nakupujú wellness produkty a služby v domnení, že im to prinesie úspech aj napriek tomu, že tento výraz nepoznajú, ale spájajú si ho so zdravím. To je totiž dôležité nielen pre samotného človeka ale pre celú spoločnosť. Wellness teda predstavuje všetko, čo pomáha predchádzať chorobám, dosiahnuť rovnováhu pomocou správnej životosprávy a udržiava ľudí zdravých.

Wellness sa začal rozvíjať na základe výskytu civilizačných chorôb a zameriava sa na:

- ovládanie stresu – schopnosť vyrovnávať sa s napätím, ktoré negatívne vplyva na zdravie tela a duše, potrebná je správna výživa, dostatok spánku a pohybu,
- fyzickú aktivitu – pohyb prospieva telesnej zdatnosti človeka, cvičením získava pozitívnu energiu a zbavuje telo škodlivých látok
- permanentné vzdelávanie – nové poznatky nedovoľujú, aby myseľ ovládli negatívne myšlienky, rozvíja sa intelekt človeka,
- správnu výživu – nesprávne zloženie potravy s nadbytkom cukrov, tukov a chemicky ošetrovaných potravín spôsobuje veľa chorôb,
- regulovanú životosprávu – spomaľuje proces starnutia, kontroluje zmenu hmotnosti,

- záujmy a koníčky – pomáhajú udržať duševnú sviežosť a rozvíjať kreativitu.

Uvedené požiadavky sa môžu naplňať počas celého života, k čomu prispieva krátkodobý pobyt v zariadeniach rekreačného kúpeľníctva. Wellness programy dnes ponúkajú takmer všetky hotely a ubytovacie zariadenia, najviac však termálne kúpaliská a akvaparky, ktoré sú na našom území zastúpené vo veľkom množstve³.

³ ELIAŠOVÁ, D.: Slovenské kúpeľníctvo v 20. storočí. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2009, s. 169-170.

2 CIEĽ PRÁCE

Cieľom diplomovej práce je zamerať sa na problematiku ochrany trhu rekreačného kúpeľníctva, kde patria akvaparky a termálne kúpaliská a uviesť spôsoby predbežnej, priebežnej a následnej ochrany tak poskytovateľov ako aj prijímateľov na tomto trhu služieb.

Práca zhodnocuje súčasný stav celkovej ochrany trhu a čiastkovej ochrany na strane ponuky a na strane dopytu.

Stranu ponuky predstavujú prevádzkovatelia akvaparkov a termálnych kúpalísk a v tejto oblasti sa práca zameriava najmä na:

- a) právnu úpravu v podmienkach podnikania na trhu rekreačného kúpeľníctva v Slovenskej republike. Uvádzajú sa tu zákony, vyhlášky a nariadenia, podľa ktorých je prevádzkovateľ povinný postupovať pri výkone svojej činnosti a ktoré mu zároveň poskytujú ochranu v prípade neočakávaných situácií.
- b) priebežnú ochranu, ktorú prevádzkovateľ zabezpečuje a je povinný zabezpečovať pre svojich návštevníkov počas pobytu v areáli kúpaliska,
- c) spôsoby možného poškodzovania zo strany návštevníkov, klientov resp. spotrebiteľov a ujmy, ktoré svojím konaním prevádzkovateľom kúpalísk spôsobujú.

Stranu dopytu predstavujú návštevníci akvaparkov a termálnych kúpalísk. Práca zisťuje spôsoby, ako sa jednotliví návštevníci môžu a majú právo chrániť v prípade nekvalitných služieb alebo v prípade, ak dôjde k ich poškodeniu zo strany prevádzkovateľa. Spomenieme tieto dôležité body:

- a) štátne inštitúcie vstupujúce do ochrany spotrebiteľa,
- b) situácie, ktoré sa návštevníkom môžu prihodiť pri návšteve kúpaliska a spôsoby, akými sa týmto situáciám môžu vyvarovať, poprípade ako sa po vzniknutej situácii môžu chrániť,
- c) základné aspekty hodnotenia kvality služieb a determinanty rozhodovania o návšteve jednotlivých akvaparkov a termálnych kúpalísk ako aj potrebu ich ochrany.

Na záver zhodnotíme úroveň kvality poskytovaných služieb v akvaparkoch a termálnych kúpaliskách, celkovú ochranu ako aj dôvody ochrany na trhu rekreačného kúpeľníctva.

3 METODIKA PRÁCE A METÓDY SKÚMANIA

Pri písaní diplomovej práce bol zvolený nasledovný postup:

1. Celej príprave predchádzalo *vyhľadávanie zdrojov* literatúry v knižniciach, v internetových zdrojoch, Slovenskej agentúre pre cestovný ruch, v konkrétnych akvaparkoch a termálnych kúpaliskách prostredníctvom kompetentných pracovníkov, či v kníhkupectvách. Tieto zdroje mali lepšie priblížiť riešenú tému a zorientovať sa v nej.
2. Potom nasledovalo *štúdium* problematiky a teoretických informácií a poznatkov a predbežná tvorba obsahu celej práce.
3. Pred a počas celého písania diplomovej práce bola využívaná *selektívna metóda*, ktorou sa vylúčili nepotrebné informácie. Zároveň táto metóda umožnila vyčleniť materiály, ktoré súvisia najmä s ochranou trhu služieb rekreačného kúpeľníctva.
4. *Analýzou* sa podarilo vykonať rozbor danej problematiky a to konkrétne rozbor trhu na časť ponuky – prevádzkovateľov akvaparkov a termálnych kúpalísk a časť dopytu - návštevníkov a lepšie tak priblížiť a odôvodniť ochranu týchto subjektov.
5. Prostredníctvom rozdelenia hlavnej a nosnej časti témy mohla byť vykonaná *syntéza*, čiže sa zovšeobecnil získané poznatky, ktoré vyústili do jednotného záveru – zhodnotenie súčasného stavu ochrany na trhu rekreačného kúpeľníctva ako aj ochrany jednotlivých subjektov na strane ponuky (poskytovateľov) a na strane dopytu (prijímateľov) a zároveň zdôvodnenie potreby ochrany.

4 VÝSLEDKY PRÁCE

4.1 Trh služieb v oblasti rekreačného kúpeľníctva a jeho ochrana

V oblasti tejto problematiky sa naskytuje otázka, prečo a ako je potrebné trh chrániť a či má pre neho väčší význam presadzovanie politiky liberalizmu alebo protekcionizmu.

Liberalizmus predstavuje slobodu na trhu, voľný pohyb tovarov a služieb, voľnú cenotvorbu a opiera sa o hospodársku súťaž a voľnú konkurenciu. V zásade odmieta trhovú reguláciu a zásahy štátu. Trh takto nepodlieha žiadnym obmedzeniam, čím sa zabezpečuje zvyšovanie konkurencieschopnosti, zvyšujú sa aj možnosti výberu spomedzi jednotlivých tovarov a služieb a otvárajú sa možnosti väčšieho výberu kvalifikovaných pracovníkov, čo v konečnom dôsledku vedie ku zvyšovaniu úrovne poskytovaných služieb.

Protekcionizmus je zameraný na ochranu domáceho trhu, domácich producentov a spotrebiteľov pred zahraničím s cieľom nakupovať a spotrebovať domáce produkty a služby a zároveň si udržiavať domácich klientov. Súčasťou tejto politiky sú rôzne obmedzenia, limity, kvóty a embargá, sťažujúce rozvoj, rozširovanie a vylepšovanie podnikateľského prostredia. Výsledkom je potom znižovanie kvality produktov a služieb, nekonkurenčné prostredie bez inovácií, zlepšovania, fungovania spolupráce a uspokojovania s tým, čo trh ponúka.

Cieľom ochrany je zabrániť alebo aspoň obmedziť poškodzovanie subjektov trhu na strane ponuky (akvaparky a termálne kúpaliská) a na strane dopytu (návštevníci, klienti).

Vo všeobecnosti by sa klienti aj prevádzkovatelia mali na trhu zdržiavať takého konania alebo mu predchádzať, ktoré je v rozpore so zákonom alebo dobrými mravmi.

Pod pojmom poskytovatelia služieb v oblasti rekreačného kúpeľníctva rozumieme prevádzkovateľov akvaparkov a termálnych kúpalísk, tak ako pod pojmom prijímatelia služieb na trhu rekreačného kúpeľníctva rozumieme návštevníkov jednotlivých kúpalísk.

V nasledujúcich kapitolách uvedieme charakteristiky vybraných akvaparkov a termálnych kúpalísk vo funkcii poskytovateľov rekreačných služieb a spôsoby predbežnej, priebežnej a následnej ochrany poskytovateľov voči poškodzovaniu a ohrozeniam zo strany klientov či návštevníkov, prípadne trhu. Na druhej strane je taktiež potrebné určité

zabezpečenie ochrany návštevníkov, ktorí majú právo sa voči prevádzkovateľom, či prípadnému poškodzovaniu z ich strany chrániť.

4.2 Termálne kúpaliská na Slovensku

Minerálne a geotermálne pramene sú významným prírodným bohatstvom Slovenska a majú mnohostranné využitie. Najviac významné je ich využitie v cestovom ruchu. Využívajú sa nielen v kúpeľoch, ale aj na rekreáciu a regeneráciu a plnia tak spoločensko-ekonomické poslanie prostredníctvom termálnych kúpalísk, akvaparkov, vodných atrakcií a bazénov⁴. Vznik termálnych kúpalísk je podmienený bohatou existenciou prírodných minerálnych a prírodných termálnych vôd, ktorými Slovensko disponuje. Termálne kúpaliská boli založené na termálnych prameňoch, ktorých účinky neboli Štátnou kúpeľnou komisiou uznané ako liečivé.

Termálne kúpaliská na Slovensku:

- Trnavský kraj: Horné Saliby, Vincov les (Sládkovičovo), Dunajská Streda, Veľký Meder, Gabčíkovo,
- Nitriansky kraj: Strand (Nové Zámky), Podhájska, Vadaš (Štúrovo), Komárno, Patince, Diakovce, Margita Ilona (Levice),
- Trenčiansky kraj: Čajka (Bojnice), Pažiť (Bánovce nad Bebravou), Chalmová (Bystričany),
- Žilinský kraj: Veronika (Rajec), Meander park (Oravice), Bešeňová, Liptovský Ján,
- Banskobystrický kraj: Kremnica, Kováčová, Dudince, Dolná Strehová,
- Prešovský kraj: Vrbov, Izabela (Vyšné Ružbachy).

Termálne pramene sú prírodným bohatstvom našej krajiny a preto je dôležitá ich ustavičná a sústavná ochrana.

⁴ PACHINGEROVÁ, Mária. Geotermálne pramene na Slovensku a ich využitie v cestovnom ruchu. In Nová ekonomika : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave = Faculty of Commerce, University of Economics in Bratislava scientific journal. - Nové Zámky : Secos, 2007. ISSN 1336-1732, Jún 2007, roč. 6, č. 2, s. 79-85.

Thermal park Bešeňová

Thermal park Bešeňová sa nachádza 12 km od Ružomberka, v prostredí Liptova, v kúpeľnej dedinke Bešeňová. Vznikol na báze horúcich prameňov liečivých vôd. Voda sa na povrch dostáva prostredníctvom vrtu o teplote 60,5 °C. Prvý bazén tu otvorili v roku 1993, odvtedy sa komplex neustále rozrastá⁵.

V areáli Thermal Parku Bešeňová sú návštevníkom k dispozícii vonkajšie bazény s geotermálnou vodou a teplotou 26-39 °C. Ďalej sa tam nachádzajú plavecké bazény, relaxačné bazény, dopadový bazén. Po okrajoch bazénov sú atrakciami rôzne podvodné lavice a ležadlá, vodné trysky, hríby, vodná čaša.

Návštevníkov tiež lákajú vnútorné bazény s teplotou pitnej vody 27-39 °C, ktoré sú rozdelené na sedací bazén s reflektormi z kryštálov Swarovského, ktoré dodávajú bazénom osobitú atmosféru, plavecký bazén, detský bazén a átrium s antikorovými vírivkami.

Wellness a spa centrum je dnes súčasťou už takmer každého termálneho kúpaliska. Thermal Park Bešeňová má vo svojej ponuke wellness aj tieto produkty: vitálny svet, bylinková inhalácia, soľná inhalácia, mentolová inhalácia, rímsky kúpeľ, horúca fínska sauna, hydromasážny bazén, ochladzovací bazén, Bešeňovské skaly, vodná smršť. Taktiež má Thermal Park Bešeňová vybudované relax centrum, kde sa návštevníci stretnú s ponukou služieb rozličných masáží.

V rámci stravovacích služieb tu pôsobia kaviarne, bary a reštaurácie ako Kolchury Restaurant & bar s ponukou jedál gruzínskej a medzinárodnej kuchyne, Babu Restaurant, Café de Luka, Aqua bar, Relax bar a fastfood.

Ubytovať sa je možné v hoteloch Luka, Termál, Giga⁶.

⁵ HANUŠIN, Ján.: Prírodné krásy Slovenska – Vody. Bratislava: Vydavateľstvo DAJAMA, 2009, s. 94-95.

⁶ Materiály Thermal parku Bešeňová

Termálne kúpalisko Dudinka, Dudince

Kúpalisko Dudinka bolo vybudované v roku 2007 s pomocou štrukturálnych fondov Európskej Únie. Tento rekreačný areál nesie meno víly Dudinky, ktorej Dudince podľa legendy vďačia za liečivú silu miestneho prameňa. Teplota vody sa pohybuje v rozmedzí 20-33 °C.

V areáli sa nachádza rekreačný bazén, bazén s vodnými atrakciami ako tobogán, rodinná šmýkačka, vodný kanál s tryskami, detský bazén a minerálny bazén s dudinskou minerálnou liečivou vodou.

Pre kúpeľných klientov, ktorí sa liečia v kúpeľoch Dudince, ale aj pre návštevníkov termálneho kúpaliska Dudinka, je zaujímavý vitálny svet Wellnea, ktorý poskytuje spríjemnenie ich pobytu, vyplnenie voľného času a zároveň priaznivo vplýva na ich zdravie. Medzi základné služby patria: suché a parné sauny, whirlpool, masáže, relaxačná Duo vaňa pre dvojicu, solárium, oddychová zóna, vírivý bazén, občerstvenie⁷. Bazény sú v prevádzke len v letnej sezóne.

Termálne kúpalisko Dunajská Streda

⁷ Materiály Termálneho kúpaliska Dudinka

Termálne kúpalisko Dunajská Streda je rekreačným strediskom na Žitnom ostrove, ktoré ponúka termálnu vodu, jazierko, park, hotel, penzión, kemp, bazény, reštauráciu, bufet. Termálna voda je vhodná nie len na plávanie, ale má priaznivý vplyv aj na choroby pohybového ústrojenstva⁸.

Návštevníkom je k dispozícii 7 bazénov s teplotou 28-36 °C, z ktorých vonkajšie sú v prevádzke počas obdobia máj – október : detský bazén, plavecký bazén, taliansky bazén, rekreačný bazén s tobogánom, relaxačný bazén, malý plavecký bazén, wellness bazén a rotunda.

Okrem bazénov sú v areáli prevádzkované aj tri druhy sauny – fínska, parná, infra. Návštevníci môžu využiť aj služby maséra, zaujímavý je morský kúpeľ z treťohornej morskej vody. Medzi športové atrakcie patria: minigolf, volejbal, tenis, plážový futbal.

Termál centrum Galandia, Galanta

Vodný svet Termál Centra Galandia je rozdelený na vonkajšiu a vnútornú časť. Vonkajšia časť obsahuje plavecký bazén, detský bazén, výplavový relaxačný bazén, 2 tobogány, bufet, kaviareň, detské ihrisko, ihrisko na plážový volejbal. Vo vnútornej časti sa nachádza veľký relaxačný bazén, hypertermálny kľudový bazén, detský bazén, dojazdový bazén, tobogán, fastfood, bar.

Najnovším lákadlom pre návštevníkov je nočné kúpanie, ktoré umožňuje využívať areál medzi 20-tou hodinou a polnocou. Ďalšou zaujímavosťou je aquaerobic a aquazorbing, saunový svet a pre najmenších je to škola plávania⁹.

⁸ HANUŠIN, Ján.: Prírodné krásy Slovenska – Vody. Bratislava: Vydavateľstvo DAJAMA, 2009, s. 103

⁹ Obúrková, E.: Výlety po Slovensku. Bratislava: Computer Press, 2010, s. 89.

Termálne kúpalisko Horné Saliby

Kúpalisko sa nachádza v južnej časti Slovenska, medzi mestami Galanta a Šaľa. Pre návštevníkov sú k dispozícii tri bazény – taliansky, bazén pre mládež a detský bazén s teplotou 28-30 °C.

V areáli kúpaliska sa nachádza rehabilitačné centrum a v ňom ďalšie bazény s termálnou vodou využívané najmä v zimnom období.

Rozptýliť sa návštevníci môžu na tobogánoch, tenisovom, volejbalovom a nohejbalovom ihrisku. Celý areál je pokrytý zeleňou.

Stravovanie je zabezpečené prostredníctvom stánkov s občerstvením a dvoch reštaurácií. Ubytovať sa je možné buď v penzióne Komláš alebo v chatovej osade¹⁰.

¹⁰ Slovenská agentúra pre cestovný ruch: Relax v termálnej vode. Bratislava: Vydavateľstvo REMARK, 2010, s. 13.

Termálne kúpalisko Kováčová

Holiday park Kováčová sa nachádza v podhorskom prostredí a jednotlivé zoskupenie bazénov umožňuje najmä rodinné návštevy, ktoré môžu využívať bazény ako veľký plavecký bazén, rekreačný bazén vhodný pre vodné hry a zábavu s tobogánom a detský bazén.

Unikátne zloženie liečivej vody v Kováčovej umožňuje vodu nazývať aj Živá voda. Kováčová bola obdarovaná prírodou tak, že dostala prístup k úplne prirodzenému podzemnému vodnému zdroju, kde voda v priebehu tisícročí postupne absorbovala upokojujúce, liečivé prírodné minerály. Voda s teplotou 38 °C lieči problémy pohybového ústrojenstva a nervové choroby.

Stravovacie zariadenia poskytujú široký sortiment jedál teplej i studenej kuchyne, nealkoholických i alkoholických nápojov vrátane piva, cukrárenských výrobkov a zmrzliny.

Priamo v areáli termálneho kúpaliska sú dostupné upravené športové plochy pre minigolf, plážový volejbal, mini futbal a iné športové vyžitie¹¹.

¹¹ Slovenská agentúra pre cestovný ruch: Relax v termálnej vode. Bratislava: Vydavateľstvo REMARK, 2010, s. 9.

Termálne kúpalisko Margita-Ilona, Levice

Rekreačné zariadenia Margita-Ilona leží na rozhraní Podunajskej nížiny a Štiavnických vrchov. Je vzdialené od Levíc 6 km smerom na Šahy. Toto zariadenie tvoria bazény, autokemping, športoviská, reštaurácie a bufety.

Bazény sú plnené termálnou vodou s teplotou 25 °C s obsahom minerálnych solí. Areál kúpaliska pozostáva z laminátového plaveckého bazéna a laminátového detského bazéna. Atrakciou týchto bazénov je tobogán.

Ubytovanie je možné v chatkách a bungalovoch, poprípade v autokempingu, kde je možnosť stanovania a karavaningu.

Celodenné stravovanie zabezpečujú stánky s rýchlym občerstvením a reštaurácia priamo v areáli s možnosťou objednania polpenzie či celodenného stravovacieho servisu.

V rámci športových aktivít majú návštevníci k dispozícii ihriská na plážový volejbal, streetball, futbal, stolný tenis, ruské kolky, obrie šachy, pieskovisko pre deti so šmykľavkami, preliezkami, hojdačkami. Náročnejším návštevníkom môže poslúžiť športový areál pozostávajúci z tenisového kurtu s povrchom z umelej trávy, ihriská na basketbal, minifutbal, volejbal a minigolf. Samozrejmosťou je bohato vybavená požičovňa so športovými potrebami. V nepriaznivom počasí návštevníci môžu využiť spoločenskú miestnosť priamo v kempingu s biliardom, stolným tenisom, šípkami, stolným futbalom a televízorom. K dispozícii je aj vonkajšie kryté ohnisko v kempingu¹².

¹² Slovenská agentúra pre cestovný ruch: Relax v termálnej vode. Bratislava: Vydavateľstvo REMARK, 2010, s. 13.

Meander park Oravice

Meander park Oravice leží na území regiónu Oravy - Západné Tatry takmer na hranici s Poľskou republikou. Termálna voda v Oraviciach patrí medzi vody s blahodárnym účinkom. Areál kúpaliska je v prevádzke celoročne. Vodný svet ponúka rozličné možnosti rekreácie, napr. balneoterapia, športový bazén s umelými vlnami, športovo-relaxačný bazén s atrakciami ako masážne lavice, masážne trysky, vodný hrieb, detský bazén, bazény s perličkovým kúpeľom a tobogán. Súčasťou služieb poskytovaných v areáli Meander parku Oravice sú aj saunové služby, napríklad fínska sauna alebo rozličné druhy masáží.

Reštauračné služby zabezpečuje reštaurácia Meander so širokou ponukou slovenských a poľských jedál, reštaurácia Ski, Meander kaviareň, záhradná kaviareň, bufety a bistrá.

Ubytovanie je poskytované v penzióne priamo v stredisku Meander Skipark Oravice¹³.

Termálne kúpalisko Patince

Letné termálne kúpalisko Patince sa nachádza 15 km od Komárna smerom na Štúrovo. Rekreačný areál bol vybudovaný v oblasti termálneho prameňa, ktorý dosahuje teplotu 27-

¹³ Slovenská agentúra pre cestovný ruch: Relax v termálnej vode. Bratislava: Vydavateľstvo REMARK, 2010, s. 8-9.

34°C¹⁴. Areál ponúka návštevníkom rekreáciu a oddych v týchto bazénoch – rekreačný detský bazén, športový bazén, malý detský bazén pre deti s rodičmi, sedací bazén, plavecký bazén.

Ako doplnok kúpania sú zabezpečené aj rôzne športové aktivity pre deti aj dospelých, napríklad skákací hrad, plážový volejbal, vodný futbal, biliard, rybolov, fitnesscentrum, lukostreľba, tenis a minigolf, hrnčiarska hra.

Stravovať sa návštevníci môžu vo fast-foodoch, bufetoch, ale aj v reštaurácii Wellness centra Patince. Priamo v rekreačnom areáli sú situované penzióny Korzika a Bonaparte alebo taktiež Šport penzión.

Termálne kúpalisko Podhájska

Obec Podhájska sa nachádza na juhu Pohronskej pahorkatiny medzi Šuranmi a Levicami, patrí do okresu Nové Zámky a do Nitrianskeho kraja. Rekondično-relaxačný komplex Podhájska poskytuje v primárnej ponuke využívanie deviatich bazénov (sedací, detský, rekreačný predný a zadný, akvabazén s vodnými atrakciami, dojazdový s tobogánom, detský skĺzavý, plavecký a neplavecký) s termálnou vodou a v sekundárnej ponuke masáže, vodoliečbu, solárium, saunu, kaderníctvo, kozmetiku. Termálne kúpalisko Podhájska je v prevádzke celý rok.

Stravovanie ponúka reštaurácia Jazmín, cukráreň Romanza, bufet Jantár a ubytovanie Hotel Borinka spolu s chatovou osadou.

Geotermálny prameň silne mineralizovanej vody na povrch vystupuje s teplotou 80 °C, v bazénoch je voda ochladzovaná na teplotu 33-36 °C. Táto voda je unikátne porovnateľná

¹⁴ HANUŠIN, Ján.: Prírodné krásy Slovenska – Vody. Bratislava: Vydavateľstvo DAJAMA, 2009, s. 107.

s mŕtvym morom, pochádza ešte z tret'ohorného žriedla. V jeho spodných vrstvách sa našli zuby rýb a peľové zrnká¹⁵.

Kúpalisko Veronika, Rajec

V celej Rajeckej doline je významný výskyt termálnych vôd, výsledkom čoho je aj termálne kúpalisko Veronika v Rajci.

V areáli termálneho kúpaliska Veronika s teplotou vody 26 °C sa nachádza 8 bazénov, doplnených o rôzne atrakcie počnúc od tobogánov, šmykľaviek, preliezok pre deti, pieskovísk až po športové atrakcie ako plážový volejbal, minigolf, stolný tenis, basketbal.

Občerstvenie sa zabezpečuje prostredníctvom bufetov, kaviarne, baru a taktiež sa tu nachádza pizzéria, reštaurácia Koliba a dve ďalšie reštaurácie.

Prípadné prenocovanie návštevníkom umožňuje turistická ubytovňa¹⁶.

Termálne kúpalisko Laura, Rajecké Teplice

¹⁵ Slovenská agentúra pre cestovný ruch: Relax v termálnej vode. Bratislava: Vydavateľstvo REMARK, 2010, s. 12.

¹⁶ Obúrková, E.: Výlety po Slovensku. Bratislava: Computer Press, 2010, s. 95.

Termálne kúpalisko Laura bolo vybudované ako voľnočasová aktivita a súčasť kúpeľov Aphrodite v Rajeckých tepliciach pre kúpeľných pacientov. Pozostáva z dvoch bazénov a to plaveckého a detského s teplotou vody 26 °C. Termálne kúpalisko Laura je samozrejme prístupné aj návštevníkom, ktorí sa neliečia v kúpeľoch.

Areál poskytuje okrem samotného kúpania aj možnosť stravovania v bufetoch a reštaurácii Aphrodite, reštaurácii Veľká Fatra a Rybárskej bašte s ponukou rybích špecialít ale aj tradičných slovenských jedál. Prijemným spestrením návštevy termálneho kúpaliska je posedenie pri káve, ktoré ponúkajú kaviarne Aphrodite s exotickými druhmi káv a kaviareň Veľká Fatra.

Zo športových aktivít sú tu možnosti využitia minigolfu, ihriska pre plážový volejbal a nohejbal, člnkovanie na jazierku.

Ubytovanie je možné v letných chatkách nachádzajúcich sa v areáli a taktiež v hoteloch a penziónoch Laura, Villa Margaréta, Villa Flóra, Penzión Antik.

Reštauračné a ubytovacie zariadenia poskytujú kongresové služby a spoločenské akcie, taktiež sa tu nachádza nočný bar Scorpio pre usporadúvanie diskoték¹⁷.

Termálne kúpalisko Vincov les, Sládkovičovo

Termálne kúpalisko Vincov les sa nachádza na južnom Slovensku v obci Sládkovičovo, približne 45 km od Bratislavy. V jeho areáli sa nachádza 5 bazénov (plavecký, detský, kľudový a rekreačné) s termálnou vodou a teplotou od 26-40 °C.

Počas sezóny má kúpalisko v ponuke ubytovanie v chatkách, karavanoch a stanoch. Stravovanie je možné v bufetoch a reštauráciách¹⁸.

¹⁷ Materiály termálneho kúpaliska Laura.

¹⁸ Obúrková, E.: Výlety po Slovensku. Bratislava: Computer Press, 2010, s. 95.

Termálne kúpalisko Štúrovo

Štúrovo je najjužnejšie ležiacim mestom na Slovensku a je predovšetkým kúpeľným mestom. Je obklopené Kováčovskými vrchmi a z mesta je vidieť až k našim maďarským susedom do Ostrihomu. Ide o jeden z najväčších areálov vodnej rekreácie na Slovensku.

Rekreačný komplex Vadaš Thermal disponuje ponukou siedmich vonkajších bazénov a dvoch krytých bazénov, medzi nimi masážny bazén, vonkajší sedací bazén s celoročnou prevádzkou a najväčšou atrakciou je bazén s umelým vlnobitím Laguna. Bazény sú zásobované termálnou vodou z hĺbky 130m, ktorá pri výstupe dosahuje teplotu 39 °C¹⁹. Návštevníci si pobyt na termálnom kúpalisku spestrujú atrakciami, ktoré areál ponúka: rodinný tobogán, plážový volejbal a futbal, ohnisko na opekanie, streetbal, detské ihrisko, minigolf, tenis, jazda na koni, vodné bicyklovanie a člňkovanie, rybolov, trampolína, stolný tenis, nafukovacia šmýkačka, kolotoče, dočasné tetovanie, zapletanie afro-vrkočov, maľovací kútik pre deti, príprava osobných suvenírov, herňa, štvorkolky, gokartová dráha.

Formy ubytovania poskytované v termálnom kúpalisku Štúrovo sú hotelového aj nehotelového typu – hotel Thermal, apartmánové domy Lux, chatky, turistická ubytovňa Gold a autokempingy.

¹⁹ HANUŠIN, Ján.: Prírodné krásy Slovenska – Vody. Bratislava: Vydavateľstvo DAJAMA, 2009, s. 107.

Termal park Veľký Meder

Thermal Corvinus Veľký Meder bol pomenovaný podľa uhorského panovníka Mateja Korvína. V areáli sa nachádza 9 bazénov, z toho 3 vonkajšie (plavecký, detský, taliansky), 4 vnútorné (plavecký, detský s hracími elementmi, perličkový, rodinný) a 2 polokryté (rekreačný s hydromasážami a vodopádmi, sedací) s teplotou vody 27-36 °C. Celý komplex kúpaliska je rozdelený na vonkajšiu a vnútornú časť s príslušnými atrakciami. Vo vonkajšej časti sa návštevníci stretnú s tromi druhmi tobogánov a s lanovou dráhou Tarzania ľanový park. Vo vnútornej, krytej časti sa nachádza interaktívne vodné ihrisko a zaujímavé tobogány so svetelnými efektmi.

Ako doplnkové služby sa v termal parku Veľký Meder poskytujú masáže, skrášľovacie procedúry, akvaerobic, soľná baňa, sauna, magnetoterapia, jakuzzi.

Občerstvenie je pre návštevníkov zaistené prostredníctvom rýchloobslužných reštaurácií, bufetov, kaviarní a barov²⁰.

Vodný raj Vyhne

²⁰ Obúrková, E.: Výlety po Slovensku. Bratislava: Computer Press, 2010, s. 90.

Obec Vyhne leží na začiatku prírodnej chránenej oblasti Štiavnické vrchy a len 15 km od kráľovského banského mesta Banskej Štiavnice. Okolo 40 km od obce leží ďalšie kráľovské stredoveké mesto Kremnica.

Prameň prírodnej termálnej vody vo Vyhniach má teplotu 36 °C. Vodný raj poskytuje svoje služby celoročne. V letnej sezóne je v prevádzke viacúčelový bazén, ktorý je rozdelený na oddychovú – relaxačnú časť, dve plavecké časti a potápačskú záhradu, dojazdový bazén s tobogánom a detský bazén.

V mimosezónne sa prevádzkuje vnútorný výplavový bazén s perličkami, hydromasážnymi lavicami, protiprúdom a jakuzzi.

Relaxačno-športové centrum ponúka návštevníkom squash, bowling, solárium, fitness, sauny (suchú, parnú, bylinkovú, infrasaunu), masáže a hydromasážne vane. Súčasťou Vodného raja Vyhne je minigolf, tenisové a volejbalové ihrisko. V jeho blízkosti sa nachádzajú cyklistické trasy a areál pre hráčov paintballu.

V oblasti gastronómie je v ponuke denný bar a pizzéria s talianskymi špecialitami²¹.

Termálne kúpalisko Vrbov

Termálne kúpalisko Vrbov svojim návštevníkom ponúka 10 bazénov, z toho 4 detské s teplotou vody od 26 do 38 °C. Kúpalisko je otvorené celoročne a jeho voda má priaznivý vplyv na pohybové a nervové ústrojenstvo, dýchací a srdcovocievny systém.

Ubytovať sa je možné v rámci areálu v bungalovoch, v chatkách alebo kempovať.

V blízkosti areálu sa naskytuje možnosť celodenného stravovania v hoteli Flipper alebo v reštaurácii Koliba priamo v areáli kúpaliska.

²¹ Obúrková, E.: Výlety po Slovensku. Bratislava: Computer Press, 2010, s. 94.

Návštevníkom je taktiež k dispozícii neďaleké jazero na lovenie rýb po zakúpení povolenia na rybolov²².

Termálne kúpalisko Vyšné Ružbachy

V súčasnosti je kúpalisko s názvom Izabela v majetku Kúpeľov Vyšné Ružbachy. Niekedy slúžilo iba v lete, dnes je možné kúpanie aj v nepriaznivom alebo zimnom počasí, pretože teplota termálnej vody dosahuje 34 °C. Odsúvateľná kopula strechy krytého bazéna zabezpečuje bližší kontakt s prírodou. Súčasťou tohto priestoru je aj oddychový priestor s občerstvením, šatňami a ihriskami²³.

Kúpalisko Čajka, Bojnice

Súčasťou kúpaliska Čajka je aj detské kúpalisko, ktoré je napájané z dvoch prameňov. Kúpalisko má výhodné podmienky, atraktívnu polohu pri zámku a vysokú návštevnosť Bojníc, čo umožňuje v súlade s koncepciou rozvoja cestovného ruchu vybudovanie rekreačno-

²² Obúrková, E.: Výlety po Slovensku. Bratislava: Computer Press, 2010, s. 88.

²³ POTOČNÁ, Eva a kol.: Kúpeľná obec Vyšné Ružbachy. Poprad: Nakladateľstvo Region Poprad, 2007, s. 124

športového komplexu, ktorého súčasťou má byť okrem aquacentra aj otvorená a krytá lyžiarska dráha²⁴.

4.3 Akvaparky na Slovensku

Akvaparky sú obľúbeným miestom trávenia voľného času. Sú fenoménom, ktorý nadobúda čoraz väčší význam v cestovnom ruchu. Svojou povahou slúžia najmä na zábavu, zážitky, ako aj na spríjemnenie bežných pracovných dní. Sú určené pre všetky vekové kategórie a vďaka termálnej vode nie sú sezónne obmedzené.

Vodné atrakcie v akvaparkoch môžeme rozdeliť na:

- vodné atrakcie v termálnych bazénoch – masážne sedenia a státia, masážne chrliče, masáže chrbta a nôh, gejzíry, vyvieračky, vodné prúdy a posteľe, perličkové sedadlá, hříbiky, clony, vodopády a detské šmýkačky,
- tobogány a vodné šmýkačky – ktoré sa ďalej členia na sezónne, celoročné, ústiace do termálnych bazénov alebo úplne kryté²⁵.

Medzi akvaparky na Slovensku patria:

- Bratislavský kraj: Aquathermal Senec,
- Žilinský kraj: Aqua Park Tatralandia, Liptovský Mikuláš, Spa & Aquapark Turčianske Teplice, Aquarelax Dolný Kubín,
- Prešovský kraj: Aquacity Poprad,
- Nitriansky kraj: Wellness Patince,
- Banskobystrický kraj: Rekreačný areál Predná Hora.

Jednotlivé charakteristiky akvaparkov a termálnych kúpalísk, najmä to, čo návštevníkom ponúkajú, aké služby a v akom prostredí sa nachádzajú, sú v tejto práci uvedené z toho dôvodu, aby sme bližšie pochopili, aký význam má zabezpečenie ich ochrany a aby táto ochrana nejakým spôsobom bola opodstatnená.

²⁴ ELIÁŠ, Michal.: Kúpele Bojnice. Martin: Vydavateľstvo Matice Slovenskej, 2008, s. 83-84.

²⁵ PACHINGEROVÁ, Mária. Geotermálne pramene na Slovensku a ich využitie v cestovnom ruchu. In Nová ekonomika : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave = Faculty of Commerce, University of Economics in Bratislava scientific journal. - Nové Zámky : Secos, 2007. ISSN 1336-1732, Jún 2007, roč. 6, č. 2, s. 79-85.

Aqua Park Tatralandia, Liptovský Mikuláš

Akvapark Tatralandia sa nachádza v Liptovskom regióne, ktorý obklopujú Vysoké a Nízke Tatry, Veľká a Malá Fatra a Chočské vrchy.

Medzi ostatnými termálnymi vodami má osobitné postavenie, pretože obsahuje časť morských vôd z paleogénneho mora. Akvapark Tatralandia patrí medzi najväčšie na Slovensku, čomu zodpovedá aj veľké množstvo atrakcií nachádzajúcich sa v jeho areáli. Medzi najväčšie atrakcie patrí vodný svet, ponúkajúci 11 bazénov, z toho 8 celoročných s teplotou vody 26-38 °C, s masážnymi sedeniami, gejzírmami, vodnými prúdmi, vodnými posteľami, vodnou hojdačkou a tobogánmi.

V rámci relaxácie návštevníci môžu využiť služby wellness centra, alebo rôzne druhy sáun v saunovom svete.

Súčasťou poskytovaných služieb sú aj rôzne druhy animácií a hier pre deti, ako napríklad aquaerobic, tarzánia, loptové hry, športoviská, kino, nafukovacie hrady.

Gastronomická časť je vyhradená najmä bufetom a samoobslužným reštauráciám.

V komplexe akvaparku Tatralandia sa nachádza aj ubytovacia časť s názvom Holiday Village Tatralandia. Ide o ubytovací celok, ktorý je tvorený bungalovmi a apartmánmi²⁶.

²⁶ Obúrková, E.: Výlety po Slovensku. Bratislava: Computer Press, 2010, s. 85.

Wellness Patince

Patince sa nachádzajú 15 km východne od Komárna pri rieke Dunaj. Termálny prameň má teplotu 27 °C. Areál obsahuje spolu 5 bazénov – relaxačný, vonkajší a vnútorný detský, vonkajší letný a kľudový. Súčasťou bazénového sveta je aj rímsky bahenný kúpeľ, spa a kozmetika a rôzne druhy sauny.

Ubytovanie je návštevníkom zabezpečené v hoteli, ktorý je súčasťou areálu, rovnako ako reštauračné služby.

Aquacity Poprad

Jedinečnosť Aquacity Poprad spočíva vo využívaní prírodných energetických zdrojov, ktoré zabezpečujú teplo a energiu pre hotely, vodný park, reštaurácie, bary, fitnesscentrá a konferenčné priestory. Jeho charakteristickou črtou je to, že vďaka ekologickému využívaniu energie, sa stalo priekopníkom ekoturizmu.

Stredisko Aquacity Poprad je otvorené celoročne a oplýva ponukou rôznorodých bazénov (spolu ich je 11) a atrakcií, medzi nimi bazény pre zábavu, bazény na oddych a tréningové bazény.

Krytá časť obsahuje bazénové centrum Blue Sapphire s podsvietením, kde každý večer sa v ňom usporadúva laserová šou spolu s hudobnými rytmi, bazény Blue Diamond s možnosťou občerstvenia v bare priamo v bazéne, olympijský bazén pre profesionálov a detský bazén.

Vonkajšie bazény s teplotou 30-38 °C sú obohatené veľkým množstvom tobogánov, medzi nimi aj jeden s názvom Mayská pyramída.

V areáli kúpaliska sa nachádza taktiež wellness centrum poskytujúce procedúry, thajské masáže a fitnesscentrum.

V ponuke ubytovania sú k dispozícii hotely Seasons, Mountain View, Horizont a apartmány Viktória.

Reštaurácia High Tatras a ďalšie bary zabezpečujú návštevníkom stravovanie²⁷.

Aquathermal Senec

Akvapark Senec je prevádzka otvorená celoročne s ponukou šiestich bazénov, v lete 11 bazénov a teplotou vody 28-38 °C. Počas celého roka majú návštevníci možnosť využívať vnútorné bazény – relaxačný s masážnymi lavicami, chrličmi, vzduchovým gejzírom, protiprúdmi alebo vodným dažďom, kľudový s hydromasážami, perličkami a tryskami, prieplyavový bazén, detský bazén, doplnené o vnútorný tobogán.

Vonkajšie bazény sú spestrené taktiež o rozličné druhy tobogánov a vodných atrakcií.

Medzi športové aktivity patrí plážový volejbal a minifutbal, občerstvenie sa poskytuje formou bufetov a v Aqua coffe & restaurant²⁸.

²⁷ Obúrková, E.: Výlety po Slovensku. Bratislava: Computer Press, 2010, s. 86.

²⁸ Obúrková, E.: Výlety po Slovensku. Bratislava: Computer Press, 2010, s. 88.

Spa & Aquapark Turčianske Teplice

Spa & Aquapark Turčianske Teplice leží v prostredí horného Turca, v centre mesta Turčianske Teplice, ktoré sa nachádzajú v Turčianskej kotline medzi Malou a Veľkou Fatrou. Stredisko sa rozdeľuje na dve časti:

1. areál Spa s teplotou vody 38 °C

Toto relaxačné centrum je určené návštevníkom, ktorí obľubujú wellness a wellbeing. Jeho súčasťou je vitálny svet zahrňujúci bylinkový parný kúpeľ, či ayurvedské masáže.

2. areál Aquapark s teplotu vody 33 °C

Do vonkajšej časti patrí plavecký bazén, bazén s atrakciami ako napríklad šmýkalky, divoká rieka s hojdačím zálivom, vodné delo, masážne lehátka a samozrejme detský bazén.

Možnosti ubytovania sa návštevníkom naskytujú v kúpeľných liečebných domoch – hotel Veľká Fatra, hotel Aqua, liečebný dom Malá Fatra a Kollár, kde je návštevníkom zároveň ponúknuté aj stravovanie²⁹.

Aquarelax Dolný Kubín

²⁹ Obúrková, E.: Výlety po Slovensku. Bratislava: Computer Press, 2010, s. 89.

Akvapark sa nachádza priamo v meste Dolný Kubín, leží na oboch brehoch rieky Oravy uprostred hôr Oravskej Magury, Malej Fatry a Chočských vrchov.

Aquarelax má vo svojej ponuke tri bazény (plavecký, detský, relaxačný) s teplotou vody 26-34 °C, ktoré sú obohatené o atrakcie najmä pre deti, ale výnimku netvorí ani dospelí – tobogány, šmykľavky Niagara, Divoká rieka či Hojdací záliv, pre najmenších je tu vytvorený detský kútik s hračkami. Doplnok kúpania tvorí fínska sauna, fitnesscentrum, masážno-rehabilitačné centrum, kurzy plávania, alebo akvaerobic.

Stravovanie je poskytované prostredníctvom reštaurácie Aquavia či fast-foodu s názvom AquaBar³⁰.

Pre zabezpečenie bezchybného chodu akvaparkov a termálnych kúpalísk ako aj pohodlného pobytu klientov v ich areáli, bez ujmy na oboch stranách, musia existovať určité opatrenia, ktorými by sa mali riadiť a dodržiavať ich vo vlastnom záujme jednak poskytovatelia služieb na trhu rekreačného kúpeľníctva, ktorými sú v tomto prípade prevádzkovatelia akvaparkov a termálnych kúpalísk a jednak návštevníci jednotlivých kúpalísk, čiže prijímatelia služieb na trhu rekreačného kúpeľníctva.

4.4 Ochrana návštevníkov

Ochrana trhových subjektov v oblasti rekreačného kúpeľníctva vyplýva zo všeobecnej ochrany účastníka v cestovnom ruchu. Ide o globálny problém, ktorý je aktuálny vo všetkých krajinách, ale v každej krajine, resp. štáte, sa k tomuto problému pristupuje rozdielnou úrovňou riešenia. Ochrana účastníka v cestovnom ruchu je determinovaná politickými, ekonomickými a sociálnymi faktormi. V súčasnosti sa vo svete presadzuje ochrana účastníka v troch dimenziách.

Ide o tieto tri základné úrovne:

- a) sloboda cestovania,
- b) ochrana života, zdravia a majetku,
- c) ochrana pred zníženou kvalitou tovarov a služieb.

³⁰ Materiály Aquarelax Dolný Kubín.

Bez naplnenia prvých dvoch dimenzií by nemohlo dôjsť k existencii tretej, najvyššej úrovne, pričom význam druhej dimenzie rozširuje svoje pôsobenie nielen na stranu dopytu (v našom prípade návštevníkov kúpalísk), ale aj na stranu ponuky³¹ (prevádzkovatelia akvaparkov).

Človek je slobodný tvor a na základe toho sa aj rozhoduje podľa svojej slobodnej vôle. Hovorí o tom aj Globálny etický kódex, podľa ktorého návštevníci môžu slobodne cestovať, pohybovať sa slobodne v krajine, majú mať právo na informácie, prístup k turistickým miestam, k právnym a zdravotným službám. Zároveň majú právo sa pred nežiadúcimi a neočakávanými situáciami chrániť.

Prvoradá je u každého človeka samozrejme ochrana jeho vlastného života. Pri návšteve akvaparkov alebo termálnych kúpalísk k takejto situácii môže dôjsť hlavne kvôli nerešpektovaniu pokynov a návštevného poriadku daného kúpaliska. Najčastejšie ide o utopenie, ktoré nastáva buď po skoku do vody, pri plávaní, náhlom ochladení tela studenou vodou, alebo podcenení plaveckých schopností. Predbežnou ochranou pre návštevníka je v tomto prípade dodržiavanie príkazov plavčíka, kúpanie sa v bazénoch vyhradených pre neplavcov a dôležité je tiež to, že každý zodpovedá sám za svoje činy. Z pohľadu prevádzkovateľov kúpalísk ide o priebežnú ochranu, kedy je dozor nad jednotlivými bazénmi zabezpečený kvalifikovaným plavčíkom. Je ale potrebné si uvedomiť, že za poranenia a úrazy, ktoré si návštevník spôsobí vlastnou neopatrnosťou alebo nedodržaním návštevného poriadku, nenesie prevádzkovateľ zodpovednosť.

Počas letného pobytu pri vode dochádza aj k ohrozovaniu zdravia návštevníkov akvaparkov a termálnych kúpalísk nepredvídanými a nepríjemnými zážitkami. Vplýva na to rad faktorov ako veľký počet návštevníkov, počasie, nepozornosť, neopatrnosť. V areáli kúpalísk sa nachádzajú miesta, ktoré sú klzké, šmykľavé alebo mokré a preto musí byť na tieto miesta upozornené výstražnými tabuľami. V opačnom prípade dochádza k pošmyknutiam a pádom, najviac hrozí toto riziko u detí a starších osôb, ktoré môžu takto prísť od najľahších úrazov (krvácenie, odreniny, povrchové zranenia) až ku vážnym úrazom (otras mozgu, zlomeniny). Výnimkou nie sú ani dospelí a mládež. V návštevnom poriadku je často uvedené

³¹ NOVACKÁ, Ludmila. Ochrana účastníka v cestovom ruchu. In Ekonomické rozhľady: vedecký časopis Ekonomickej Univerzity v Bratislave. Bratislava: Ekonomická Univerzita v Bratislave, 2000, roč. 29, č. 3, s. 317-318.

aj to, že atrakcie, tobogány a šmykačky návštevníci používajú na vlastné riziko, čím sú prevádzkovatelia v prípade nešťastnej nehody chránení. Prevádzkovatelia zároveň nesmú prekročiť maximálnu kapacitu areálu.

Často sa opakujúcou situáciou na nestrážených miestach sú krádeže. Platí to aj pre areály akvaparkov a termálnych kúpalísk. Mnoho návštevníkov si k vode berie so sebou drahé a cenné veci ako napr. fotoaparát, kameru, mobilný telefón, drahé oblečenie, doklady či šperky a nechávajú ich voľne pohodené bez dozoru čo sa pre nich stáva osudným. Najvhodnejšie je preto odkladať si veci do skriniek na kľúč, alebo do trezoru, ktorý sa nachádza na recepcii areálu kúpaliska a slúži pre potreby návštevníkov a ktorý by prevádzkovateľ v rámci preventívnej ochrany mal zabezpečiť. Ak takúto možnosť areál kúpaliska neposkytuje, je vhodné, aby vždy aspoň jedna zodpovedná osoba dohliadala na dôležité veci. V prípade, že areál je vybavený uzamykateľným odkladacím priestorom na cenné veci a návštevník ho nevyužije, za stratu týchto vecí už prevádzkovateľ kúpaliska nezodpovedá. Veľmi pohodlnou a praktickou inováciou kúpalísk sú čipové univerzálne náramky, ktoré majú funkciu jednak uzamykateľnú (kľúč od skriniek) a jednak peňazí, čo umožňuje návštevníkom pohodlné platenie v bufetoch a reštauráciách, nemusia so sebou nosiť finančnú hotovosť a báť sa, že im budú veci odcudzené. Návštevníci ubytovaní v rámci areálu akvaparku alebo termálneho kúpaliska v jednom z ubytovacích zariadení si taktiež musia strážiť svoje veci pred odcudzením a to uzamykaním izieb. V takýchto prípadoch návštevníci ocenia spôsob zabezpečenia areálu kamerovým systémom.

Každý návštevník má právo aj na ochranu pred zníženou kvalitou tovarov a služieb. Pri vstupe do areálu kúpaliska nastáva medzi ním a prevádzkovateľom prvý priamy kontakt. Je to dôležité najmä z pohľadu prvého dojmu. Kontaktní pracovníci by mali byť milí, priateľskí, ústretoví, ochotní a empatickí. Samozrejmosťou je aj kvalifikovanosť, jazyková zdatnosť, informovanosť a vzdelanosť. Rovnaké nároky sa kladú aj na ostatných pracovníkov – plavčíkov, recepčné, čašníkov, zdravotný personál. Žiaľ, situácia je veľakrát práve opačná a pracovníci nie sú schopní a dokonca ani ochotní poskytnúť základné informácie o bazénoch, areáli a priestoroch či vybavení kúpaliska.

Návštevníci si ďalej všimajú stravovacie zariadenia, akými sú reštaurácie, bary, bufety a stánky s občerstvením, ktoré ponúkajú širokú škálu rôznych jedál a nápojov. Prevádzkovatelia kúpalísk musia dbať na kvalitu a čerstvosť surovín pri pripravovaných

jedlách a suroviny musia spĺňať hygienické normy. Prevádzkovateľ je povinný zabezpečiť hygienické podmienky predaja jedál. Pokrmy môžu byť pripravované len v čistom a nezávadnom prostredí. Dôležitá je aj rýchlosť obsluhy a ochota obsluhujúceho personálu.

Nepriaznivú situáciu pre prevádzkovateľov predstavujú dlhé rady čakajúcich návštevníkov, či už stojacich v rade na občerstvenie, obsluhu v reštaurácii, alebo vodné atrakcie. Podstata kvality služieb spočíva v jej vzájomnom prepojení s očakávaniami klientov a cenou služby. Negatívne vplývajú na návštevníkov aj neprimerané a prehnané ceny, ktoré nie sú v súlade s úrovňou poskytovaných služieb a vôbec im nezodpovedajú.

Ešte pred samotnou návštevou kúpalísk riešia často ich návštevníci systém parkovania v okolí areálu akvaparkov a termálnych kúpalísk. Najčastejšia forma dopravy je totiž osobným automobilom. Súčasťou kúpaliska bývajú platené alebo neplatené parkoviská, ktoré sú nepretržite strážené strážnou službou a zabezpečené by mali byť aj kamerovým systémom. Možnosť krádeže je v takomto prípade minimálna. Nie všetky kúpaliská majú dostatočne veľkú plochu pre parkovanie automobilov v okolí a preto sú v niektorých situáciách návštevníci nútení parkovať mimo areálu, na nepovolenom alebo nestráženom mieste, kde však prevádzkovateľ kúpaliska už za jeho odcudzenie, poškodenie alebo odtiahnutie nezodpovedá.

V Slovenskej republike možno požiadavky ochrany návštevníkov kúpalísk, resp. prijímateľov služieb na trhu rekreačného kúpeľníctva hľadať v právnej úprave viacerých zákonov, či už je to zákon o ochrane spotrebiteľa, zákon o reklame, zákon o potravinách, či zákon o ochrane zdravia ľudí.

Zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 hovorí o tom, že:

Každý spotrebiteľ má právo na výrobky a služby v dobrej kvalite, uplatnenie reklamácie, náhradu škody, vzdelávanie, informácie, ochranu svojho zdravia, bezpečnosti a ekonomických záujmov a na podávanie podnetov a sťažností orgánom dozoru a kontroly.

Každý spotrebiteľ má právo organizovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v organizáciách na ochranu spotrebiteľov a prostredníctvom týchto organizácií v súlade so

zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov³².

V súvislosti so zákonmi vstupujú do ochrany spotrebiteľa, resp. návštevníka tieto inštitúcie:

1. Slovenská obchodná inšpekcia – je orgánom štátnej správy, ktorý podľa zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa vykonáva štátnu kontrolu predaja výrobkov a poskytovania služieb spotrebiteľom.
2. Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (spolu s regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva) – v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia vykonáva z hľadiska ochrany spotrebiteľa najmä monitoring determinantov zdravia, identifikáciu zdravotných rizík, testovanie zložiek životného a pracovného prostredia, monitoring kvality pitnej vody a vody na kúpanie v prírodných kúpaliskách, vykonáva štátny zdravotný dozor a rozhoduje pri ochrane zdravia v oblasti kozmetických výrobkov.

Základnými oblasťami ochrany, o ktoré sa klienti zaujímajú pred návštevou či počas pobytu sú najmä hygiena a bezpečnosť akvaparkov a termálnych kúpalísk. Dôležité je tiež ich vybavenie zdravotným personálom, plavčíkom, bezpečnostnými tabuľami a upozorneniami v celom areáli, toaletami, dodržiavaním hygieny, počtom a hĺbkou bazénov, prístupom pre vozičkárov a v neposlednom rade aj otváracie hodiny a celoročná prevádzka.

Prvoradými podmienkami pobytu pri vode je kvalitná a zdraviu nezávadná voda a čisté životné prostredie, ktoré pri kúpaní nespôsobujú ohrozenie zdravia návštevníkov. Rekreačia pri vode môže mať v dôsledku vysokej koncentrácie návštevníkov dopad na ich zdravie. Prispievajú k tomu najmä návštevníci nedodržiajúci zásady osobnej hygieny, alebo trpaci rôznymi ochoreniami a infekciami.

Aj napriek tomu, že voda v bazénoch musí spĺňať prísne hygienické normy, môžu sa v nej množiť rôzne druhy črevných parazitov, mikrobov, húb, siníc a kvasiniek, výsledkom čoho sú ochorenia slizníc, kože, nechtov, ba dokonca aj zápaly očných spojiviek, či infekcie a

³² Zákon č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

zápaly rán. Sledovaný je aj výskyt améb, ktoré spôsobujú zápal mozgových blán a sú nebezpečné najmä pre deti. Čoraz častejšie sa skúma aj prítomnosť legionel v miestach atrakcií, ktoré akvaparky a termálne kúpaliská poskytujú a ktoré môžu vyvolať pľúcne ochorenia.

Ak prevádzkovateľ nedbá o kvalitu a čistotu vody, môže to u niektorých návštevníkov vyvolať rôzne kožné choroby, plesne, alergie či ekzémy. Ďalším závažným problémom je neupozornenie na možné riziká pobytu v horúcej termálnej vode, ktorý je nebezpečný najmä pre ľudí so srdcovými problémami.

Tak ako každý prevádzkovateľ tak aj prevádzkovatelia akvaparkov a termálnych kúpalísk sa snažia svoju prevádzku a svoj podnik zviditeľniť, propagovať ho. Neprijateľnú situáciu pre návštevníka predstavujú klamlivé, nepravdivé, neúplné, nejasné, dvojzmyselné, resp. zavádzajúce informácie, ktoré absolútne nezodpovedajú skutočnosti, alebo ak prevádzkovateľ zamlčí určité údaje.

Všetky akvaparky a termálne kúpaliská dnes majú vo svojom portfóliu aj wellness svety, ktoré poskytujú rôzne druhy relaxácie a uvoľnenia organizmu, medzi nimi aj masáže, sauny, fitnesscentrá. Maséri pri výkone svojej práce musia dbať na to, aby prípravky, ktoré používajú neboli po dobe záruky, aby priestory boli vždy čisté s čistými lavicami a uterákmi. To isté platí aj pre sauny, ktoré musia byť udržiavané, v žiadnom prípade nie zanedbané a špinavé. Inak môžu poškodiť nie len seba ale najmä klientov, ktorým môžu spôsobiť dlhodobé zdravotné problémy.

Spomínané kúpaliská sú stavané a zamerané hlavne na rodiny s deťmi a práve o deti, ktoré si vyžadujú najväčšiu pozornosť a bezpečnosť by malo byť najviac postarané. Neprichádza do úvahy, aby priestory, kde sa deti hrajú, neboli vopred skontrolované a vyčistené. Deti sa najviac zdržiavajú v detskom kútiku, detských bazénoch, na pieskovisku, tobogánoch, preliezkach a šmýkačkách. Deti sú omnoho viac náchylné na všelijaké choroby a pri nedodržaní zásad hygieny a kontroly to môže mať vážnejšie následky.

4.5 Ochrana akvaparkov a termálnych kúpalísk

Ochrana subjektov na strane ponuky vychádza zo zákona č. 136/2001 o ochrane hospodárskej súťaže. Tento zákon je garanciou ochrany slobodného podnikania na trhu výrobkov a služieb z právneho aspektu. Často však v konkurenčnom prostredí dochádza k nekalým trhovým praktikám. Jednotliví prevádzkovatelia sa usilujú prilákať na svoju stranu klientov a dostávajú sa tak do konkurenčného boja. Výsledkom je poškodenie niektorého z nich, čo si vyžaduje adekvátnu ochranu.

Základným a prvotným spôsobom ochrany prevádzok termálnych kúpalísk a akvaparkov je dodržiavanie právnych noriem, zákonov, vyhlášok a nariadení a zabezpečenie chodu prevádzky v súlade s týmito normami. Prevádzkovateľ je povinný zabezpečiť návštevníkom predbežnú, priebežnú a následnú ochranu. Práva a povinnosti prevádzkovateľov kúpalísk sú zakotvené v nasledujúcich zákonoch a vyhláškach:

- A. Zákon č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov predpisuje pre vodu na kúpanie, prírodné kúpaliská a umelé kúpaliská nasledovné:

Voda na kúpanie je každá tečúca alebo stojatá voda alebo jej časť, ktorú využíva veľký počet ľudí na kúpanie a v ktorej je kúpanie povolené alebo nie je kúpanie zakázané.

Prírodné kúpalisko je vyhradená prírodná vodná plocha a s ňou súvisiace prevádzkové plochy s vybavením tvoriace neoddeliteľný celok.

Umelé kúpalisko je krytá alebo nekrytá stavba určená na kúpanie a s ňou súvisiace prevádzkové plochy s vybavením.

Voda na kúpanie nesmie:

- a) prekračovať medzné hodnoty ukazovateľov kvality vody na kúpanie,
- b) obsahovať toxický vodný kvet, decht, materiály a predmety, ktoré by mohli ohroziť zdravie ľudí.

Medzné hodnoty ukazovateľov kvality vody na kúpanie sa nevzťahujú na prírodné kúpaliská v pohraničnej oblasti, ak kvalita vody na kúpanie je ovplyvnená vodami

prechádzajúcimi hranice; v takých prípadoch ukazovatele kvality vody na kúpanie a ich medzné hodnoty, ako aj spoločný postup pri kontrole, sa určia dohodou so susedným štátom.

Ak sa zistia ďalšie faktory znečistenia, regionálny úrad verejného zdravotníctva nariadi ich vyšetrenie, vykonanie opatrenia na ochranu zdravia alebo zakáže používanie vody na kúpanie.

Podľa miestnych podmienok a s prihliadnutím na epidemiologickú situáciu môže regionálny úrad verejného zdravotníctva rozšíriť rozsah a početnosť kontroly kvality vody na kúpanie o ďalšie ukazovatele, ktorých výskyt možno predpokladať alebo ich môže zúžiť pri preukázateľne stálych a vyhovujúcich hodnotách ukazovateľov kvality vody na kúpanie doložených štatisticky reprezentatívnym počtom údajov.

Ak voda na kúpanie nespĺňa požiadavky podľa tohto zákona alebo jej používanie bolo regionálnym úradom verejného zdravotníctva zakázané, fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktoré prevádzkujú prírodné kúpalisko, sú povinné túto skutočnosť viditeľne a zreteľne uviesť v blízkosti takejto vody na kúpanie s uvedením konkrétneho dôvodu.

Pri krátkodobom znečistení vody na kúpanie je prevádzkovateľ prírodného kúpaliska povinný sprístupniť na viditeľnom mieste v blízkosti vody na kúpanie:

- a) informáciu o krátkodobom znečistení vody na kúpanie vrátane informácie o jej krátkodobom znečistení v minulom roku s uvedením dĺžky trvania krátkodobého znečistenia,
- b) upozornenie, ak sa krátkodobé znečistenie vody na kúpanie očakáva alebo krátkodobé znečistenie vody na kúpanie pretrváva.

Ak sa prírodné kúpalisko využíva bezplatne, povinnosti prevádzkovateľa prírodného kúpaliska je povinný plniť vlastník pozemku, na ktorom sa nachádza prírodné kúpalisko, ak nevyznačí na viditeľnom mieste zákaz kúpania.

Ak voda, ktorú využíva veľký počet ľudí na kúpanie, nie je prevádzkovaná ako prírodné kúpalisko, vlastník pozemku, na ktorom sa nachádza takáto voda, je povinný vyznačiť na viditeľnom mieste zákaz kúpania, ak kvalita vody nespĺňa požiadavky podľa tohto zákona.

Fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktoré prevádzkujú kúpalisko alebo prírodné kúpalisko, sú povinné:

- a) zabezpečiť, aby voda na kúpanie spĺňala požiadavky podľa tohto zákona,

- b) zabezpečiť kontrolu kvality vody na kúpanie,
- c) viesť evidenciu o výsledkoch kontroly kvality vody na kúpanie a uchovávať ju päť rokov,
- d) predkladať výsledky kontroly kvality vody regionálnemu úradu verejného zdravotníctva,
- e) zabezpečiť požiadavky na vybavenie, priestory, dispozičné riešenie a na prevádzku kúpaliska,
- f) zabezpečiť údržbu a čistenie priestorov kúpaliska,
- g) vypracovať prevádzkový poriadok a predložiť ho regionálnemu úradu verejného zdravotníctva na schválenie, ako aj návrh na jeho zmenu,
- h) sprístupniť obyvateľstvu na dostupnom mieste v bezprostrednej blízkosti vody na kúpanie aktuálne informácie o kvalite vody na kúpanie,
- i) vyznačiť a umiestniť na viditeľnom mieste pred vstupom do areálu kúpaliska oznámenie o zákaze vstupu so zvieratami.

Fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktoré prevádzkujú kúpalisko sú ďalej povinné zabezpečiť:

- a) čistenie bazénov a vyšetrenie sedimentov a nárastov v bazénoch,
- b) technické a priestorové požiadavky na umelé kúpaliská a bazény,
- c) osvetlenie, tepelno-vlhkostnú mikroklimu, vykurovanie a vetranie pri prevádzkovaní krytého kúpaliska,
- d) miestnosť na poskytovanie prvej pomoci a na jej prevádzku; na viditeľných miestach vyvesiť pokyny na poskytovanie prvej pomoci a zabezpečiť dostatočný počet plavčiek na poskytovanie prvej pomoci³³.

B. Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 72/2008 o podrobnostiach o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská definuje okrem iného aj požiadavky na vybavenie, priestory a dispozičné riešenie nekrytého umelého kúpaliska a bazénov:

³³ Zákon č. 355/2007 o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

1. Kapacita umelého kúpaliska sa určuje ako troj až päťnásobok kapacity vodnej plochy a najmenej 2m² oddychovej plochy na jedného návštevníka. Oddychová plocha je plocha určená na ležanie, slnenie a aktívny oddych mimo priestorov slúžiacich na ubytovanie návštevníkov nekrytého kúpaliska.
2. Súčasťou umelého kúpaliska musí byť vyhradený priestor na odpočinok, hru a šport pre deti a dospelých. V bezprostrednej blízkosti bazénov možno zriaďovať ihriská a pieskoviská, ak ich prevádzka neovplyvní kvalitu vody v bazénoch.
3. Informácie o teplote vody v jednotlivých bazénoch a o teplote vzduchu sa musia aktuálne uvádzať každý deň na prístupnom a viditeľnom mieste.
4. Umelé kúpalisko musí byť vybavené splachovacími záchodmi, pisoármi, sprchami a prezliekacími kabínkami.
5. Kvalita vody v sprchách pri bazéne používaných pred vstupom do bazénu musí spĺňať požiadavky na kvalitu vody na kúpanie.
6. Záchody musia byť oddelené pre mužov a ženy a vybavené umývadlom s výtokom pitnej vody a teplej vody.
7. Na zber odpadov musia sa používať odpadové nádoby so zabezpečeným dnom proti pretekaniu a odvoz odpadu musí byť zabezpečený najmenej jedenkrát za deň.
8. Bazény s celoročnou prevádzkou musia byť napojené na vykurované objekty, z ktorých je vstup k bazénom.
9. Vstup do bazénu musí byť zabezpečený len cez brodiská najmenej 1 m široké s výškou, ktorá umožní napustenie vody do výšky najmenej 0,1 m.
10. Materiály, ktoré prichádzajú do styku s bazénovou vodou, napríklad obklady, kryty hladiny vody, výplne špár, potrubia, filtre, nesmú ovplyvniť kvalitu vody po fyzikálno-chemickej stránke ani podporovať rast mikroorganizmov a nesmú mať negatívny vplyv na účinnosť dezinfekcie bazénovej vody.
11. Všetky kúty a hrany dna a stien bazénu musia byť zaoblené, aby sa tým umožnilo ich ľahké čistenie. Povrch stien a dna bazénu musí byť hladký, svetlej farby, ľahko čistiteľný, bez trhlín, výstupkov a priehlbín.
12. Prítok a odtok vody bazénu musí byť navrhnutý tak, aby sa voda v bazéne dôkladne premiešala s vodou privádzanou do bazénu. Prítokové a odtokové otvory sa rozmiestňujú tak, aby nevznikali skratové prúdy a miesta s pomalou výmenou

vody. Odtok vody z bazénu na recirkuláciu musí viesť cez prepádový žľab. Vypúšťacie otvory musia byť zabezpečené proti prisatiu sa užívateľov bazénu. Ak sa na plnenie bazénu používa termálna voda, jej chladenie musí byť zabezpečené pred prítokom do bazénu.

13. Bazén musí byť vybavený prietokomerom na prítok recirkulovanej vody do spoločnej úpravne.
14. Hĺbka bazénu sa musí v jeho jednotlivých častiach zreteľne vyznačiť podľa účelu jeho využívania.
15. Okolie každého bazénu musí byť ohraničené najmenej 1 m širokou, spevnenou, ľahko čistiteľnou plochou zabezpečenou protišmykovou úpravou a so sklonom od bazénu.
16. Na komunikácie v okolí bazénov, na chodbách k bazénom, na schodoch do bazénov a na podlahách a v sprchách sa musia použiť iba materiály s nešmykl'avým a ľahko čistiteľným povrchom.

Súčasťou zákona sú aj požiadavky na prevádzku krytých a nekrytých umelých kúpalísk a bazénov:

Voda v brodisku pri vstupe do bazéna sa v čase prevádzky vymieňa najmenej každé tri hodiny a pri každom mimoriadnom znečistení.

Najnižšia prípustná teplota vody v bazéne je 18 °C . Maximálna teplota vody v plaveckom bazéne je 26 °C, v neplaveckom bazéne 28 °C a v oddychovom bazéne 40 °C. Ak je teplota vody v bazéne vyššia ako 36 °C, údaj o teplote vody sa dopĺňa upozornením, že pobyt v bazéne sa neodporúča osobám so srdcovo-cievnyim ochorením.

V detskom bazéne sa teplota vody ustanovuje v závislosti od veku detí:

- a) od 3 do 6 mesiacov 30 °C až 36 °C,
- b) od 6 do 36 mesiacov 28 °C až 32 °C.

O prevádzke umelého kúpaliska sa vedie evidencia, ktorá musí obsahovať:

- a) výsledky prevádzkovej kontroly kvality vody,
- b) frekvenciu výmeny vody v bazéne,
- c) frekvenciu dezinfekcie vody v bazéne,
- d) frekvenciu údržby a čistenia priestorov a bazénov kúpaliska.

Ďalej tento zákon vymedzuje ukazovatele kvality vody na kúpanie, ich mezné hodnoty a rozsah a početnosť kontroly kvality vody na kúpanie. Ukazovatele kvality vody sú uvedené v tabuľke č. 1:

Číslo ukaz.	Ukazovateľ	Symbol	Jednotka	Medzná hodnota	Frekvencia vyšetrenia
1.	Koľiformné baktérie	KB	KTJ/100 ml	50	jedenkrát za 14 dní v bazénoch bez recirkulácie vody jedenkrát za mesiac v bazénoch s recirkuláciou vody
2.	Escherichia coli	EC	KTJ/100 ml	20	
3.	Črevné enterokoky	EK	KTJ/100 ml	20	
4.	Staphylococcus aureus	SA	KTJ/100 ml	<1	
5.	Pseudomonas aeruginosa	PA	KTJ/100 ml	<1	
6.	Producenty	PD	jedinice/ml	200	
7.	Konzumenty	KZ	jedinice/ml	50	
8.	Rod Salmonella	S	v 100 ml	neprítomné	
9.	Legionella species	Lg	KTJ/ml	<1	jedenkrát počas kúpacjej sezóny v bazénoch s celoročnou prevádzkou dvakrát za rok
10.	Priehľadnosť	PR	m	dno	jedenkrát za deň
11.	Farba	F	mg/l	20	jedenkrát za 14 dní v bazénoch bez recirkulácie vody jedenkrát za mesiac v bazénoch s recirkuláciou vody
12.	Zápach	ZP		bez chemického a odpudzujúceho zápachu	
13.	Zákal	Z	ZF	5	
14.	Reakcia vody	pH		6,5 – 8,5	jedenkrát za deň
15.	Teplota vody	T	°C	podľa typu bazénu v § 6 vyhlášky	trikrát za deň
16.	Amónne ióny	NH ⁴⁺	mg/l	1	jedenkrát za 14 dní v bazénoch bez recirkulácie vody jedenkrát za mesiac v bazénoch s recirkuláciou vody
17.	Voľný chlór	Cl ₂	mg/l	najviac 0,5	trikrát denne v bazénoch
18.	Viazaný chlór	Cl ₂	mg/l	0,3	
19.	Meď	Cu	mg/l	1,0	po napustení nového objemu vody v bazénoch s recirkuláciou vody najmenej 1× za dva týždne
20.	Striebro	Ag	mg/l	0,10	
21.	Ozón	O ₃	mg/l	0,05	

Tabuľka č. 1: Prameň: Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Vzorka vody sa odoberá v hĺbke 10 cm od hladiny. Jedna vzorka sa odoberá v časti bazénu, do ktorej vteká napúšťaná voda a jedna vzorka z protihľadného a súčasne najvzdialenejšieho miesta bazénu. Vzorka vody je množstvo odobratej vody potrebnej na určenie ukazovateľov kvality vody na kúpanie.

Ak je zabezpečené dostatočné miešanie vody v celom objeme bazénu, napríklad napájaním z veľkého počtu trysiek, alebo ak ide o malé bazény v zariadeniach, ktoré poskytujú služby, možno počet odoberaných vzoriek zredukovať. Vzorky na mikrobiologickú analýzu sa odoberajú podľa slovenskej technickej normy.

Medzná hodnota je hodnota ukazovateľa kvality vody na kúpanie, ktorej prekročením stráca voda na kúpanie vyhovujúcu kvalitu v ukazovateli, ktorého hodnota bola prekročená.

Pri výbere metód na stanovenie ukazovateľov uvedených v tabuľke sa postupuje podľa slovenskej technickej normy a osobitného predpisu.

Pri náraste iných typov kolónií ako Salmonella (ukazovateľ č. 8) sa vyžaduje ich identifikácia z dôvodu záchytu ďalších patogénnych baktérií.

Ukazovateľ uvedený pod č. 9 sa vyšetruje v bazénoch s vodnými atrakciami, pri ktorých vznikajú vodné aerosóly. Objem vyšetrenej vzorky musí byť najmenej 50 ml. Kúpacia sezóna je obdobie určené fyzickou osobou-podnikateľom a právnickou osobou, ktoré prevádzkujú umelé kúpalisko.

Z ukazovateľov uvedených pod č. 17 – 21 sa vyšetrujú tie, ktoré sú na základe používaných dezinfekčných prostriedkov relevantné.

Limitné hodnoty ukazovateľov č. 10 až 13 a č. 16 sa nevzťahujú na vodu na kúpanie, ak táto podlieha prirodzenému obohateniu o určité látky v koncentráciách neohrozujúcich zdravie. Prirodzené obohatenie je proces, v ktorom voda na kúpanie získava bez ľudského zásahu určité látky obsiahnuté v podloží.

Limitná hodnota ukazovateľa č. 15 sa nevzťahuje na vodu na kúpanie ochladzovacieho bazénu v saune.

Ak ide o opakované zistenia biologického a mikrobiologického znečistenia, nariadi príslušný orgán bezodkladne ďalšie vyšetrenia (napríklad zistenie prítomnosti améby)³⁴.

- C. Ďalším spôsobom ochrany, ktorý musí mať zabezpečené každé kúpalisko, je návštevny poriadok. Ide o istú formu upozornenia, pokynov, resp. vzoru správania sa pre návštevníkov, ktorý im odporúča, ako zaobchádzať s majetkom kúpaliska a ako sa

³⁴ Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 72/2008 o podrobnostiach o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská.

v areáli správať, a tiež spôsob, akým je kúpalisko prevádzkované, pri súčasnom zachovaní spokojnosti na jednej aj na druhej strane.

Každý návštevný poriadok má obsahovať nasledujúce údaje:

- identifikačné údaje prevádzkovateľa kúpaliska,
- druh a spôsob poskytovania služieb,
- údaj o kapacite kúpaliska,
- údaj o trvaní prevádzky,
- základné údaje o vode na kúpanie,
- spôsob a frekvenciu prevádzkovej kontroly kvality vody na kúpanie,
- spôsob výmeny a dezinfekcie vody v bazénoch,
- spôsob údržby a čistenia priestorov kúpaliska, bazénov, ich príslušenstva a mobilných pomôcok používaných vo vode,
- zásady prevádzky a údržby zariadení kúpaliska,
- spôsob zneškodňovania odpadových vôd a nakladania s odpadmi,
- zásady správania sa návštevníkov kúpaliska,
- spôsob prevádzkovania detského bazéna a bazénov pre dojčatá a batolátá,
- spôsob zabezpečovania a poskytovania prvej pomoci,
- spôsob zabezpečenia dozoru plavčíkom³⁵.

Existuje množstvo spôsobov, ako môžu byť prevádzkovatelia zo strany návštevníkov poškodení, či už ide o úmyselné alebo neúmyselné poškodenie. Pri návšteve akvaparku alebo termálneho kúpaliska návštevník kúpou vstupenky akceptuje návštevný poriadok a jeho ustanovenia sa stávajú pre návštevníkov záväznými. Ak návštevník aj napriek napomenutiam porušuje jednotlivé body návštevného poriadku, môže byť bez vrátenia vstupného vyvedený z priestorov areálu.

Tak ako sa na trhu stretávame s rôznymi typmi prevádzkovateľov, tak isto sa na trhu pohybujú návštevníci z rozličných sociálnych a ekonomických skupín. Často z ich strany dochádza k poškodzovaniu a ničeniu vybavenia a areálu, reštaurácií, ubytovacích zariadení,

³⁵ Nariadenie vlády SR č. 252/2006 Z.z. o podrobnostiach o prevádzke kúpalísk a podrobnostiach o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu.

dokonca k rozkrádanie majetku, čím prevádzkovateľovi úmyselne alebo neúmyselne spôsobujú nemalé finančné straty.

Všetky prevádzky sú otvorené len v určitom čase, v otváracích hodinách určených pre návštevu areálu, nie sú to nonstop prevádzky. Väčšinou ide o dobu medzi deviatou hodinou rannou a deviatou hodinou večernou, výnimku tvorí nočné kúpanie, ktoré však dovoľuje pobyt v areáli maximálne do polnoci. Návštevníci preto môžu využívať služby akvaparkov a termálnych kúpalísk len v čase na to vyhradenom. V opačnom prípade ide o poškodzovanie a vstup na súkromný majetok a nepovolený vstup sa trestá.

Letná sezóna a letné počasie láka množstvo návštevníkov k osvieženiu a k pobytu pri vode. Veľa ľudí prichádza do akvaparkov a termálnych kúpalísk aj v domnení, že sa ich zdravotný stav môže pobytom vo vode s blahodárnymi účinkami vylepšiť. Na druhej strane si však neuvedomujú, že ak trpia istými typmi ochorenia a najmä kožnými chorobami či infekciami, mohli by nakaziť aj ostatných návštevníkov a tým poškodiť aj povest' a dobré meno kúpaliska. Zdraví ľudia, ktorí sa takto nakazia rôznymi plesňami alebo ekzémami sa už do tohto akvaparku či termálneho kúpaliska nevrátia, pretože pokladajú kúpalisko za zanedbané, so špinavou vodou bez kontroly nezávadnosti.

Letné obdobie je aj časom zábavy, oddychu, odviazanosti a často spájaný s požívaním alkoholu a ďalších povzbudzujúcich látok. Ak sa osoby pod vplyvom alkoholu alebo omamných látok pohybujú po areáli, môžu narušovať bezpečnosť a poriadok kúpaliska a môžu sebe aj ostatným spôsobiť ujmu na majetku a na zdraví. Prevádzkovateľ je oprávnený tieto osoby vylúčiť z areálu.

Rodiny alebo aj jednotlivci majú ako ďalšieho člena rodiny domáce zviera a nevedia si predstaviť výlety a prechádzky bez nich. Najčastejším domácim zvierat'om je pes. V prípade, že návštevníci by vstúpili do areálu so psom, čo je zakázané, mohli byť nastať určité komplikácie. Jednak môžu byť ohrození ostatní návštevníci nepredvídanými reakciami zvierat'a medzi veľkým počtom ľudí, chorobami, ktoré môže prenášať a koniec koncov ohrozenie sa vzťahuje aj na prevádzkovat'ľa kúpaliska.

K celodennému pobytu v akvaparku a v termálnom kúpalisku neodmysliteľne patrí aj stravovanie. Návštevníci sa stravujú buď v bufetoch a reštauráciách v rámci areálu alebo si prinesú vlastné jedlo z domu. Konzumácia jedál však nie je povolená po celom areáli a najmä nie v bazénoch ale len v priestoroch na to určených. Z bezpečnostných dôvodov návštevníci

nesmú mať nápoje v sklenených nádobách, pretože ľahko môže dôjsť k ich rozbitiu a následnému poraneniu návštevníkov a rovnako si nesmú návštevníci prinášať so sebou ostré predmety, nakoľko ohrozujú seba aj okolie.

Samozrejmosťou pri kúpaní na kúpalisku je používanie plaviek. Nemalo by sa kúpať v oblečení a v akvaparkoch a termálnych kúpaliskách je to zakázané, pretože človek, ktorý vyjde z vody v mokrých veciach je oveľa náchylnejší na choroby ako ten, ktorý sa z mokrých plaviek prezlečie do suchého oblečenia. Hlavným dôvodom je však to, že na oblečenie sa zachytávajú baktérie, ktoré návštevník vnáša pri kúpaní do bazéna.

Pri vstupe do bazénov návštevníci často nedodržiavajú pokyny a vchádzajú do nich všelijakými inými spôsobmi. Takto sa do bazénov dostávajú nečistoty zo zeme a okolia a voda už nezodpovedá čistote ani kvalite. Je preto nevyhnutné vstupovať do bazénov výlučne cez sprchy a brodiská a zároveň sa pred vstupom aj osprchovať.

Akvaparky a termálne kúpaliská navštevujú aj fajčiari, ktorí majú tendenciu zapáliť si cigaretu práve tam, kde sa im to hodí, neraz aj v budovách prislúchajúcich ku kúpalisku či v bazénoch, nehovoriac o odhodенých zvyškoch cigariet na zemi a po okolí. Poškodzujú tým ostatných návštevníkov, najmä nefajčiarov a zároveň aj vybavenie areálu.

V rámci medziľudských vzťahov niekedy dochádza k nevráživému správaniu, nenávisti a ohováraníu. Nevyhnú sa tomu ani prevádzkovatelia, ktorí môžu byť poškodení ničením povesti prostredníctvom šírenia klamlivých informácií a odporúčaní, buď oprávnene alebo neoprávnene.

5 DISKUSIA

Všetky termálne kúpaliská a akvaparky na Slovensku sú v súkromnom vlastníctve a ako podnikateľské subjekty pôsobia v určitej právnej forme, buď ako akciové spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným. Vybudované boli vďaka výskytu termálnych vôd na našom území, ktoré zároveň predstavujú isté komparatívne a konkurenčné výhody Slovenska. Preto je vhodná a žiadaná ich ochrana, ale problematike ochrany trhu rekreačného kúpeľníctva žiaľ nie je venovaná dostatočná pozornosť. Okrem všeobecnej ochrany trhu je potrebné sa zamerať aj na ochranu subjektov vystupujúcich na trhu rekreačného kúpeľníctva. Konkrétne máme na mysli stranu ponuky, kde pôsobia jednotliví prevádzkovatelia akvaparkov a termálnych kúpalísk a stranu dopytu, ktorou sú návštevníci kúpalísk.

Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že na Slovensku je v oblasti ochrany týchto subjektov zabezpečená slabá kontrola kvality poskytovaných služieb zo strany štátu a nízke sankcie. Výsledkom je slabá úroveň a nedbanlivosť o kvalitu služieb v porovnaní so zahraničnými službami.

Aj napriek potenciálu, ktorý Slovensko určite má, nevie ho dostatočne využiť vo svoj prospech a ak aj áno, často dochádza k sklamaniu zo strany návštevníkov v dôsledku nízkej úrovne ponúkaných služieb.

Rovnaká situácia nastáva aj v prípade návštevníkov, ktorí sa chcú dožadovať náhrady škody a uplatniť reklamáciu, keď sú poškodení zo strany prevádzkovateľov.

Návštevníci taktiež nie sú výnimkou, čo sa týka poškodzovania prevádzkovateľov. Je len málo takých, ktorí si vážia a chránia to, čo sa im núka. Svojim úmyselným či neúmyselným konaním a správaním škodia nie len prevádzkovateľom kúpalísk, ale aj trhu a v konečnom dôsledku aj sebe.

Nie len na Slovensku ale aj všade vo svete platí, že kvalita a úroveň služieb odzrkadľuje správanie návštevníkov, ich reakcie a lojalitu. To, že sa návštevníci vracajú na to isté kúpalisko svedčí o tom, že sú s jeho službami spokojní, že sa tam cítia príjemne, pohodlne a najmä bezpečne, so zdravou nezávadnou vodou. Pre prevádzkovateľov to znamená okrem iného zvyšovanie počtu návštevníkov a zvyšovanie tržieb.

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené ročné tržby, počet návštevníkov, celková kapacita areálu a ďalšie ukazovatele niekoľkých kúpalísk na Slovensku za rok 2008.

	Akvapark / termálne kúpalisko	Tržby za rok 2008(€)	Počet návštevníkov	Domáci / zahraniční (%)	Denná kapacita(leto / zima)	Celková plocha (m ²)
1.	Aquacity Poprad	281 000,00	917 236,00	40/60	6500/4200	3 300,00
2.	Thermal park Bešeňová	198 607,00	612 000,00	30/70	6 000,00	10 000,00
3.	Vadaš Štúrovo	131 043,00	550 583,00	51/49	12 500,00	8 577,00
4.	Podhájska	104 537,00	605 000,00	40/60	5 500,00	2 690,00
5.	Thermal park Veľký Meder	86 471,00	637 495,00	25/75	4000/800	3 200,00
6.	Aquathermal Senec	80 331,00	258 000,00	80/20	3600/1200	1 423,00
7.	Margita- Ilona Levice	8 826,00	55 000,00	90/10	3 500,00	3 500,00
8.	Termálne kúpalisko Kováčová	7 253,00	83 916,00	95/5	3 500,00	3 085,00
9.	Tatralandia	neuvedené	820 000,00	33/67	4 000,00	2 914,00

Tabuľka č.2: Prameň: údaje poskytnuté spoločnosťami, zostavila dokumentácia časopisu TREND.

Z tabuľky jednoznačne vyplýva, že najnavštevovanejším akvaparkom spomedzi uvedených je Aquacity Poprad, čomu zodpovedá aj výška tržieb. Môžeme predpokladať, že k tomu prispievajú klienti nielen zo Slovenska ale aj z Poľska. Druhým najviac navštevovaným je akvapark Tatralandia, po ňom nasleduje Thermal park Veľký Meder a ostatné. Tieto akvaparky majú podľa všetkého vybudovanú klientelu a návštevníci sa k nim vracajú okrem služieb na úrovni aj vďaka ochranným zabezpečeniam a kvalitnej, čistej a zdraviu neškodlivej vode.

Pri priamej realizácii rekreačných služieb musí každý poskytovateľ zabezpečiť, aby všetky aktivity, ktoré ponúka, nepredstavovali zdravotné a bezpečnostné riziko pre návštevníka. Dodržiavanie noriem kvality a bezpečnosti predchádza nehodám a úrazom alebo ich minimalizuje na najnižšiu možnú úroveň. Poskytovatelia služieb pre ochranu prijímateľov musia zabezpečiť:

- technickú a odbornú úroveň na organizovanie ponúkaných aktivít,
- kvalifikovaný personál pripravený na predmetné aktivity,
- splnenie bezpečnostných požiadaviek,
- zariadenia a vybavenie v potrebnom stave,
- komplexné informácie pre účastníkov,
- havarijné a evakuačné plány pre prípad nehôd,
- nepoškodzovanie prostredia.

Personál je zodpovedný za priebežnú kontrolu areálu kúpaliska, za sústavnú kontrolu technického stavu zariadení a ich údržbu. Pre návštevníkov využívajúcich jednotlivé atraktivity kúpaliska poskytuje informácie vzťahujúce sa na možné riziká súvisiace s ich vykonávaním³⁶.

Kvôli lepšiemu prehľadu uvádzame v tabuľke teplotu vody v bazénoch, ceny vstupov a druhy služieb, ktoré sú poskytované vo vybraných akvaparkoch a termálnych kúpaliskách:

³⁶ ELIAŠOVÁ, D.: Ochrana trhových subjektov vo vybraných oblastiach služieb. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2010, s. 165.

	Akvapark / termálne kúpalisko	Teplota vody v °C	plavecký bazén	deťský bazén	krytý bazén	relaxačný/sedací	tobogán	ubytovanie	športové ihriská	deťské ihriská	wellness	zariadenia	celodenné vstupné v € (dospelí)
1.	Bešeňová	26-39	*	*	*	*	*	*		*	*	*	13,00
2.	Bojnice	27-30	*	*			*	*	*	*			3,99
3.	Dolný Kubín	26-34	*	*		*	*			*	*	*	17,00
4.	Dudince	20-33		*		*	*	*	*	*	*		5,00
5.	Dunajská Streda	28-36	*	*	*	*	*		*	*	*		5,50
6.	Galanta	25-37	*	*	*	*	*		*	*		*	16,40
7.	Horné Saliby	28-30	*	*	*	*	*	*	*			*	3,50
8.	Kováčová	26-38	*	*		*	*		*			*	4,00
9.	Liptovský Mikuláš	26-38	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	14,00
10.	Levice	25	*	*			*	*	*	*		*	2,60
11.	Oravice	32-34	*	*	*	*	*	*			*	*	15,00
12.	Patince (Wellness)	27	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	12,00
13.	Patince	27-34	*	*		*		*	*	*		*	4,00
14.	Podhájska	33-36	*	*		*	*	*			*	*	5,50
15.	Poprad	30-38	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	15,00
16.	Rajec	26	*				*	*	*	*		*	5,00
17.	Rajecké Teplice	26	*	*				*	*			*	3,00
18.	Senec	28-38	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	20,00
19.	Sládkovičovo	26-38	*	*	*	*		*	*				4,50
20.	Štúrovo	39	*	*	*	*	*	*	*	*			5,00
21.	Turčianske Teplice	33-38	*	*	*	*	*	*			*	*	16,60
22.	Veľký Meder	27-36	*	*	*	*	*		*	*	*	*	8,00
23.	Vrbov	26-38	*	*		*	*	*	*	*		*	11,50
24.	Vyhne	36	*	*	*	*	*		*	*	*	*	11,00
25.	Vyšné Ružbachy	34	*	*	*	*	*	*				*	5,00

Tabuľka č.3: Prameň: Odporúčané termálne kúpaliská a akvaparky. Slovenská agentúra pre cestovný ruch.

Ako možno z tabuľky určiť, ponuka služieb v jednotlivých akvaparkoch a termálnych kúpaliskách je naozaj bohatá. Otázne ale ostáva, či ceny skutočne zodpovedajú úrovni a kvalite poskytovaných služieb a či sú všetky prevádzky zabezpečené tak, aby sa návštevníci cítili a boli v bezpečnom, čistom a ničím neohrozujúcom prostredí.

Všeobecne známe je aj to, že služby na Slovensku v porovnaní so zahraničím sú na oveľa nižšej úrovni aj keď trh rekreačného kúpeľníctva je jedným z najlukratívnejších oblastí podnikania. Preto je potrebné poukázať na inštitucionálne a legislatívne zabezpečenie rekreačných služieb v Slovenskej republike a na problematiku ochrany prijímateľov a poskytovateľov týchto služieb.

ZÁVER

Trh rekreačných služieb je jedným z najviac rozvíjajúcich sa a najlukratívnejších oblastí cestovného ruchu na Slovensku, ktorého ďalší rozvoj podlieha stanoveným rozvojovým programom a určeným prioritám. Dôkazom sú relatívne vysoké tržby a rovnako aj návštevnosť jednotlivých akvaparkov a termálnych kúpalísk. Najviac navštevovaným v roku 2008 bol Aquacity Poprad s tržbami 281 tisíc Eur a počtom návštevníkov okolo 917 tisíc. Druhým najnavštevovanejším bol akvapark Tatralandia s počtom návštevníkov 820 tisíc, po ktorom nasledoval Thermal Park Bešeňová. Svoje miesta si tieto kúpaliská vyslúžili vysokou úrovňou poskytovaných služieb, kvalitnou termálnou vodou a v neposlednom rade aj dostatočnou mierou ochrany návštevníkov.

K rozvoju trhu rekreačného kúpeľníctva prispieva okrem iného aj rýchly spôsob života, v ktorom sa skoro každý človek niekam náhli, je pod tlakom a v kolobehu práce. Ľudia chcú a potrebujú zmeniť tento stereotyp a preto sa oveľa viac zaoberajú zdravým životným štýlom, wellness programami a regeneráciou svojich duševných a fyzických síl. Ďalším dôvodom takejto zmeny sú aj módné trendy a krácanie s dobou. Pri regenerácii často a najmä v letnom období využívajú klienti služby akvaparkov a termálnych kúpalísk, ktoré boli v rámci rozvoja cestovného ruchu na našom území vybudované na teplých termálnych prameňoch. Prírodné termálne pramene sú národným bohatstvom a ich ochrana je preto garantovaná zo strany štátu a štátnych inštitúcií ako aj formou právneho zabezpečenia. Aj napriek tomu však akvaparkom a termálnym kúpaliskám nie je venovaná adekvátne pozornosť. Dochádza k poškodzovaniu trhu formou sociálnych, ekonomických a politických vplyvov a súčasne sa naskytuje otázka, či je pre trh lepšie presadzovanie liberalizmu alebo protekcionizmu. Obe tieto politiky majú svoje klady a zápory.

Ani strana ponuky a strana dopytu neoplýva dostatočnou ochranou, pretože aj tu často dochádza k vzájomnému poškodzovaniu. Preto je dôležité zabezpečenie predbežnej, priebežnej a následnej ochrany.

V prípade predbežnej ochrany ide na strane poskytovateľov najmä o postup materiálno-technologického zabezpečenia areálu, kvality vody a celej prevádzky kúpaliska v

súlade so zákonom a v prípade prijímateľov o povinnosť oboznámiť sa s návštevným poriadkom pred vstupom do areálu kúpaliska.

Priebežná ochrana je vykonávaná zodpovedným pracovníkom kúpaliska počas pobytu návštevníkov v jeho areáli - poskytovanie informácií, upozornenia a usmernenia. Návštevníci sú zároveň povinní dodržiavať ich pokyny ak nechcú spôsobiť škody najmä sebe.

Ak už k určitému poškodeniu dôjde, prichádza na rad následná ochrana. Návštevníci sa môžu chrániť formou sťažností voči nekvalitným službám alebo zdraviu škodlivej vode. Prevádzkovatelia sú zas oprávnení v prípade nerešpektovania ich pokynov návštevníkov vylúčiť z areálu bez vrátenia vstupného.

V konečnom dôsledku sa domnievame, že k vylepšeniu tejto situácie nedôjde, pokiaľ nenastane sprísnenie štátnej kontroly v oblasti úrovne kvality poskytovaných služieb, snaha spolupracovať na bezpečnosti návštevníkov zo strany prevádzkovateľov a personálu ako aj rešpektovanie a dodržiavanie pokynov kúpalísk návštevníkmi.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV

Knižná literatúra:

1. ORIEŠKA, J.2010: Služby v cestovnom ruchu. Praha: Idea Servis, 2010. 405 s. ISBN 978-80-85970-68-5.
2. ELIAŠOVÁ, D. 2009: Slovenské kúpeľníctvo v 20. storočí. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2009. 202 s. ISBN 978-80-225-2887-0.
3. HANUŠIN, Ján. 2009: Prírodné krásy Slovenska – Vody. Bratislava: Vydavateľstvo DAJAMA, 2009. ISBN 978-80-89226-75-7.
4. OBÚRKOVÁ, E. 2010: Výlety po Slovensku. Bratislava: Computer press, 2010. ISBN 978-80-251-2155-9.
5. POTOČNÁ, Eva a kol. 2007: Kúpeľná obec Vyšné Ružbachy. Poprad: Nakladateľstvo Region Poprad, 2007. ISBN 80-969-344-4-9.
6. ELIÁŠ, Michal. 2008: Kúpele Bojnice. Martin: Vydavateľstvo Matice Slovenskej, 2008. ISBN 978-80-89208-84-5.
7. ELIAŠOVÁ, D. 2010: Ochrana trhových subjektov vo vybraných oblastiach služieb. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2010. 190 s. ISBN 978-80-225-2984-6.

Literatúra z časopisov:

8. Slovenská agentúra pre cestovný ruch: Top Slovensko. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenská Grafia, a.s., 11/2008, s. 37.
9. PACHINGEROVÁ, Mária. Geotermálne pramene na Slovensku a ich využitie v cestovnom ruchu. In Nová ekonomika : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave - Nové Zámky : Secos, 2007. ISSN 1336-1732, Jún 2007, roč. 6, č. 2, s. 79-85.
10. NOVACKÁ, Ľudmila. Ochrana účastníka v cestovom ruchu. In Ekonomické rozhľady: vedecký časopis Ekonomickej Univerzity v Bratislave. Bratislava: Ekonomická Univerzita v Bratislave, 2000, roč. 29, č. 3, s. 317-318.

11. Slovenská agentúra pre cestovný ruch: Relax v termálnej vode. Bratislava: Vydavateľstvo REMARK, 2010.

Zákony a vyhlášky:

12. Zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

13. Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

14. Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 72/2008 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu a na kúpaliská.

15. Nariadenie vlády SR č. 252/2006 Z.z. o podrobnostiach o prevádzke kúpalísk a podrobnostiach o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu.

Ostatné materiály:

16. Materiály Thermal parku Bešeňová.

17. Materiály Termálneho kúpaliska Dudinka.

18. Materiály Aquarelax Dolný Kubín.